

Dit jaarverslag is een uitgave van
BKD Bloembollenkeuringsdienst

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG 2022

	Voorwoord	4
	Visie	5
	BKD in het kort	7
01	Keuren	12
	Continu verbeteren	16
02	Toetsen	18
03	Beleid	23
04	Digitalisering van de keten	27
	De Keuren-App	31
05	Organisatie	33
06	Juridische zaken	40
07	Financiën	42
	Energie	45

ONDANKS VERSOEPELINGEN NA DE
CORONA PANDEMIE, IS 2022 EEN HEEL
BEWOGEN JAAR GEWEEST.

Voorwoord

Na twee corona jaren was het de verwachting dat BKD en Nederland in rustiger vaarwater terecht zouden komen. Dit is helaas niet het geval geweest. De inval in Oekraïne, de energiecrisis en hoge inflatiecijfers hebben het nieuws bepaald en hebben impact gehad op BKD en onze klanten. Onder andere het wegvallen van een groot exportland en hoge energiekosten brachten onzekere tijden en onrust in de deelsectoren. Die onzekere tijden duren nog steeds voort

Hoewel enkele bedrijven fors geraakt zijn, is het algemeen beeld in het afgelopen jaar gematigd positief gebleven in de sector. In de teelt is het areaal tulp en lelie gestegen. De handel loopt gestaag door, waarbij er wel zorgen zijn over hoe zich dit het komende jaar verder zal ontwikkelen.

BKD heeft te maken gehad met zeer forse prijsstijgingen in met name laboratoriummaterialen. Dit heeft mede geleid tot het uiteindelijke negatieve financiële resultaat. De energiekosten zijn gelukkig door langjarige contracten en zonnepanelen slechts beperkt toegenomen.

Intern heeft BKD na twee corona jaren gelukkig versoepelingen van alle maatregelen gekend. De werkzaamheden konden daardoor gemakkelijker worden uitgevoerd. De leliebladcampagne werd vroeger dan ooit afgerond omdat in het nieuwe laboratorium voor het eerst op volle bezetting kon worden gewerkt.

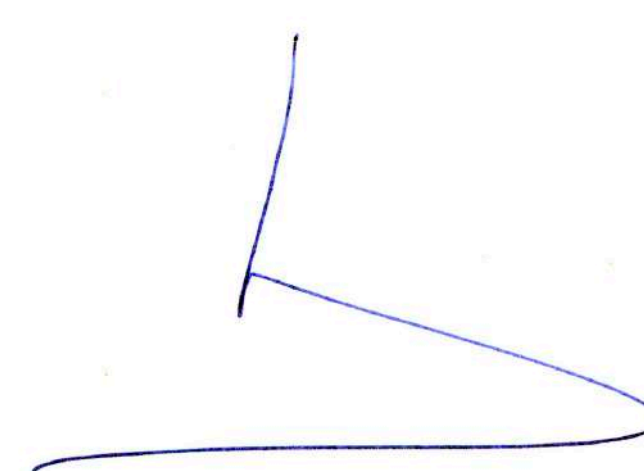
In 2022 is ook een lang proces met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) afgerond, om te komen tot een nieuwe Meerjaren-overeenkomst. De overeenkomst die er al was vanaf 2007, moest op een aantal onderdelen vernieuwd worden. Met een goede basis van de overeenkomst, die in het Bestuur is goedgekeurd, is de relatie met LNV weer voor langere tijd bestendigd en vastgelegd. Een mooi resultaat.

BKD zal in de toekomst snel op nieuwe ontwikkelingen in moeten kunnen spelen. Daarvoor is in 2022 BKD breed geïnvesteerd in onze medewerkers en is BKD-breed het continu verbeteren geïntroduceerd. Dit moet leiden tot een nog meer wendbare en efficiënte organisatie. Hiermee kunnen wij ook in onzekere tijden 'Uw schakel in kwaliteit' blijven borgen.

Bert Pinxterhuis - directeur

Kees van Ast - voorzitter bestuur BKD

Visie

In 2021 is de nieuwe strategische agenda (2022 – 2026) voor BKD vastgesteld. Op belangrijke thema's voor het bloembollenvak en voor de BKD wordt de komende jaren geïnvesteerd.

Ten eerste blijft BKD investeren in verdergaande digitalisering van de bloembollenketen. Met Anthos en CNB wordt gewerkt aan het vereenvoudigen van digitaal leveren in de keten. Daarvoor is LENA ontwikkeld, een platform voor het opmaken en versturen van een digitaal leveringsbericht van teelt naar handel. Dit platform wordt begin 2023 uitgerold. Daarnaast is in 2022 gewerkt aan het verbeteren van het Ketenregister. Met de Brexit en het verplicht elektronisch certificeren voor levering aan het Verenigd Koninkrijk per juli 2023, staan exporteurs voor nieuwe uitdagingen. Dit geldt met name voor de droogverkoop-exporteurs met zeer grote aantallen partijen. BKD faciliteert dit met vereenvoudigingen van het Ketenregister.

BKD zet ook in op het ontwikkelen van erkenningsregelingen. Daarbij wordt in de keuringssystematiek meer verantwoordelijkheid bij het bedrijfsleven zelf neergelegd. Uiteraard moet worden geborgd dat de kwaliteit en/of fytosanitaire garanties op hetzelfde niveau blijven. Met het Horizontaal toezicht in de leliehandel is inmiddels ervaring opgedaan en er start binnenkort een pilot in de lelie-teelt. De komende jaren worden meer pilots ontwikkeld en opgestart.

Ook het versterken van de routine door de introductie van continu verbeteren in alle afdelingen is een strategisch speerpunt. Daarbij wordt bij verbeterprocessen niet alleen naar de snelle oplossing van knelpunten gekeken, maar vindt een diepgaandere analyse van oorzaken plaats. Op deze wijze worden verbeteringen beter en blijvend doorgevoerd.

Op het laboratorium worden nieuwe toetsen ontwikkeld en wordt nagegaan wat de impact is van de overstap van ELISA naar PCR toetsen. Dit laatste in verband met de eindigheid van voorraden antisera, die benodigd zijn voor ELISA toetsen. De potentiële impact van een dergelijke overstap is groot, zowel in werkwijzen van bijvoorbeeld bemonsteringen, als in financieel opzicht.

Het behouden en werven van, en investeren in medewerkers is van essentieel belang voor de continuïteit van alle reguliere werkzaamheden en het realiseren van de strategische agenda. Daarom zet BKD de komende jaren in op verdere ontwikkeling van kennis, maar ook van competenties van de collega's. Eigen verantwoordelijkheid, pro-activiteit, samenwerken en het beperken van kwetsbaarheden op inhoudelijke thema's zijn belangrijke onderwerpen voor de komende jaren.

De thema's uit de strategische agenda zal u door dit jaarverslag heen terugvinden.

1.194

Bedrijven geregistreerd
bij BKD

99

medewerkers op 31
december 2022

172

medewerkers totaal in
2022, inclusief de flexibele
schil = 107,43 fte

5,51%
ziekteverzuim

50.145

partijen te velde
gekeurd

49 jaar

Gemiddelde leeftijd vaste medewerkers

12,5 jaar

Gemiddeld aantal jaren dienstverband
vaste medewerkers

33.064

monsters getoetst op de
aanwezigheid van virus

85% ELISA-getoetst

15% PCR-getoetst

Totale inkomsten 2022

€ 10.389.000,-

4.153

partijen gekeurd bij BKD
tijdens een opplant-
keuring

460

importkeuring bezoeken

8.304

exportkeuring bezoeken

**Vanaf april 2022 is de
buitendienst voor het vastleggen
van gegevens volledig
overgegaan van de PDA naar de
KeurenApp**

11.500

van de

21.855

fytosanitaire documenten
verwerkt via Ketenregister
en e-CertNL

17

zaken voorgelegd
aan het tucht-
gerecht

2

formele
klachten
ontvangen

25

schriftelijke
waarschuwingen
verstuurd

BKD IN HET KORT

BKD IN HET KORT

Keuren

Het voorjaars- en zomerseizoen kenden beiden goede weersomstandigheden. De veldwerkzaamheden konden hierdoor het hele jaar tijdig gestart worden en zonder oponthoud of tijdgebrek uitgevoerd worden. Voor het vastleggen van gegevens tijdens de veldkeuring is de buitendienst in het voorjaar overgegaan op de KeurenApp.

Het aantal exportkeuringen is in 2022 licht afgenomen ten opzichte van 2021 (-3%). Dit is onder andere te verklaren door meer voorraadkeuringen en het verplichte gebruik van e-CertNL via Ketenregister. Per inspectiebezoek werden wel meer partijen aangeboden.

Er is een toekomstbestendig plan opgesteld voor de buitendienst, om zo goed mogelijk op ontwikkelingen in te spelen. Dit heeft geresulteerd in het werven van nieuwe keurmeesters om verloop op te vangen, het opstarten van twee nieuwe interne functies (een Key-user ICT en een Expert) en het uitzetten van een vacature voor een Lead Auditor Kwaliteit & Processen.

Toetsen

Zowel het aantal monsters als het aantal analyses is in 2022 hoger dan in 2021. Dit is met name veroorzaakt door een toename in het aantal tulp-monsters ten opzichte van 2021, zowel blad als bol. Voor lelie was er een toename in het aantal bladmonsters, maar een afname van het aantal schubmonsters. Het totaal aantal lelie-monsters nam wel toe. Het aantal verzoektoetsen is achtergebleven bij vorig jaar (-4%).

Doordat er dit jaar op volle bezetting gewerkt kon worden in het hoogseizoen, zijn zowel de leliebladcampagne als de tulpbolcampagne volgens planning verlopen. De leliebladcampagne was in 2022 sneller afgerond dan in de afgelopen jaren. Een mooi resultaat van het vernieuwde laboratorium.

In het kader van het strategische plan 2022-2026 is dit jaar gewerkt aan het opzetten van een plan voor het verbreden van de lab portefeuille. Het doel hiervan is om de bloembollen-kwaliteit in de sector te stimuleren.

BKD IN HET KORT

Beleid

In 2022 is besloten dat BKD er strenger op toe gaat zien dat registraties tijdig worden gedaan. Vanaf het huidige teeltseizoen 2022-2023 worden de sluitingsdata van de registraties strikter gehandhaafd. Dit om oplopende kosten te voorkomen.

In 2022 werd door de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) aangekondigd dat vanaf juli 2023 alleen nog elektronisch gecertificeerd kan worden bij export van bloembollen naar het VK. Om dit voor alle exporteurs mogelijk te maken, is besloten om het Ketenregister aan te passen en een tijdelijke module KR-Light+ aan te bieden. Ook is een nieuwe module KR-Full+ ontwikkeld.

Na een positieve evaluatie van Horizontaal toezicht, heeft het bestuur van BKD in 2022 het belang onderstreept van verdere ontwikkeling van erkenningsregelingen naast de huidige keuringssystematiek. Voor de ontwikkeling van nieuwe erkenningsregelingen wordt door BKD gekeken naar vragen en behoefte vanuit de sector. In 2023 start een 'Pilot lelieteelt', waarbij meer verantwoordelijkheid bij de telers zal worden gelegd met betrekking tot het uitgangsmateriaal.

Digitalisering van de keten

De vraag naar een volledige digitale verhandeling via Ketenregister en e-CertNL wordt steeds groter. Het aantal gebruikers van Ketenregister Full is in 2022 licht gegroeid. Met de aankondiging van het VK, dat alleen nog export van bloembollen via elektronische certificering plaats kan vinden per juli 2023, is de verwachting dat het aantal gebruikers van Ketenregister in 2023 verder zal stijgen.

Binnen de bloembollensector is het de wens om volledig digitaal te kunnen verhandelen van teler naar handelaar. Dit zorgt voor minder fouten in de documenten en bespaart daarmee tijd en geld. In 2022 werkte BKD daarom samen met Anthos en CNB aan de ontwikkeling van "LENA: Uw LeverNota Assistent". LENA is een gratis webportaal voor de teler om de levernota digitaal op te maken en als elektronisch bericht te verzenden.

BKD IN HET KORT

Organisatie

Eén bestuurslid is eind 2022 gestopt en wordt in 2023 vervangen. In de Sectorraad zijn twee nieuwe leden verwelkomd. Ook is er in juli een nieuw Hoofd Buitendienst gestart. Er zijn in totaal twaalf nieuwe medewerkers geworven in 2022. Elf vacatures zijn via eigen werving ingevuld. Tien medewerkers zijn uitgestroomd.

Naast het BKD brede opleidingsprogramma, is voor de vaste medewerkers van het ELISA-team een cursus ontwikkeld in samenwerking met de Hogeschool Leiden, gericht op achtergrondkennis van laboratoriumprocessen. Ook is voor een aantal collega's in 2022 het tweejarige BKD academie Expert-programma gestart, dat zowel professionele-, als persoonlijke groei bevordert.

Juridische zaken

In 2007 is de Meerjarenovereenkomst Plantkeur (MJO) afgesloten, waarin de verhoudingen en taakverdeling tussen het ministerie van LNV, de NVWA en BKD gedetailleerd is vastgelegd. In 2022 is daarvoor een nieuwe hoofdtekst opgesteld en door het Bestuur vastgesteld. In 2023 worden de bijlagen verder ingevuld.

In 2022 zijn 17 zaken aan het Tuchtgerecht voorgelegd. Die zijn allen afgehandeld middels een voorzittersbeschikking. De overtredingen betroffen onder andere het verhandelen met een ondeugdelijk opge maakte leveringsnota en het opplanten van daartoe niet goedgekeurd materiaal.

BKD IN HET KORT

Financiën

De realisatie over boekjaar 2022 toont een negatief saldo van € 78.000. De inkomsten zijn € 439.000 (4,4%) hoger ten opzichte van 2021, met name door een stijging in de inkomsten uit registratie en buitendienstactiviteiten. Daar tegenover stijgen de lasten € 702.000 ten opzichte van een jaar eerder. De grootste stijgingen betreffen personele lasten en keuringskosten.

De directe kosten voor keuringen zijn ook € 149.000 (14%) hoger dan begroot, voornamelijk als gevolg van sterk gestegen inkooprijzen. Voor 2023 heeft BKD een sluitende begroting opgesteld. De tarieven worden met 3,75% geïndexeerd.

01 KEUREN

1.1 Algemeen

Naast de reguliere werkzaamheden is er in 2022 veel veranderd voor de buitendienst. De basis van de reguliere werkzaamheden is vernieuwd voor de toekomst. Enerzijds is voor het keuren overgegaan op de KeurenApp, een geheel nieuw systeem voor de vastlegging van keurresultaten, ter vervanging van de Personal Digital Assistant (PDA). Anderzijds is samen met keurmeesters en teamleiders een toekomstbeeld gevormd op basis van de ontwikkelingen die BKD op zich af ziet komen, zoals pensionering van keurmeesters. Daarbij is een plan opgesteld om hier zo goed mogelijk op in te spelen. Dit heeft geresulteerd in het werven van nieuwe keurmeesters om verloop op te vangen.

Ook zijn drie nieuwe functies in de buitendienst vastgesteld. De 'Key-user ICT' en de 'Expert' worden intern ingevuld, extern zal worden geworven voor een 'Lead Auditor Kwaliteit & Processen'. Met de nieuwe functie van auditor speelt de buitendienst in op ontwikkelingen op het gebied van autorisatie en erkenning van bedrijven. Een goed voorbeeld hiervan is het Horizontaal toezicht voor de export van lelies, dat in het najaar van 2022 als erkenning is ingevoerd.

1.2 Teelt: veld- en monsterkeuringen

Het voorjaars- en zomerseizoen kenden beiden goede weersomstandigheden. De veldwerkzaamheden konden hierdoor het hele jaar tijdig gestart worden en zonder oponthoud of tijdgebrek uitgevoerd worden. Ondanks een toegenomen areaal en de ingebruikname van de nieuwe KeurenApp, heeft de buitendienst een normaal voorjaarsseizoen gedraaid. De keuringen en bladbemonsteringen zijn tijdig uitgevoerd.

De uitgebreide selectie door bedrijven op virus tijdens het rustige en koele voorjaar van 2021 lijkt vruchten af te hebben geworpen. Tijdens de voorjaarskeuring is er gemiddeld genomen een lager percentage virus vastgesteld. Niet alleen bij tulp, maar ook bij hyacint en narcis.

De voorjaarskeuring vloeide over in de zomerkeuring, die een vlotte start kende. Het toegenomen areaal en een toename in het aantal te nemen leliebladmonsters bracht een uitdaging met zich mee. Dankzij de goede samenwerking en intensieve afstemming met het laboratorium, is de bladbemonstering in de 2e helft van september afgerond.

KEURINGEN IN CIJFERS

	2022	2021	2020
Partijen te velde gekeurd	50.145	49.297	48.284
Opgeplante partijen gekeurd	4.153	4.129	4.328

1.3 Vondsten

1.3.1 Ditylenchus dipsaci (stengelaaltjes)

In onderstaande tabel zijn de vondsten Ditylenchus dipsaci (stengelaaltjes) weergegeven. De getallen geven het aantal partijen en de oppervlakte weer met te velde één of meer aantastingen. Te zien is dat de trend nog steeds dalende is. Alertheid blijft echter wel belangrijk, omdat de impact voor bedrijven bij een aantasting groot is.

VONDSTEN Ditylenchus dipsaci (Stengelaaltjes)

	2022		2021		2020	
Gewas	# partijen	opp (ha)	# partijen	opp (ha)	# partijen	opp (ha)
Tulp	5	5,76	7	11,3	17	14,59
Narcis	20	10,9	21	6,9	24	17,9
Hyacint	0	0	3	1,9	8	5,1
Totaal	25	16,63	31	20,1	49	37,6

1.3.2 Aardappelmoeheid (AM)

BKD is in 2022 een project opgestart om het gehele AM-proces te vereenvoudigen. Hierover leest u meer in het artikel 'Continu verbeteren'. Ook wordt er samenwerking gezocht met andere keuringsdiensten en de NVWA om met name de status van percelen efficiënt inzichtelijk te krijgen in een nationaal register.

1.3.3 Knolcyperus

In 2022 werd op 45 percelen knolcyperus gevonden. Dat is meer dan in 2021 (32 percelen) en 2020 (31 percelen). Knolcyperus wordt in alle delen van het land aangetroffen, maar er zijn meer meldingen in Zuidoost- en Noordoost Nederland. Doordat keurmeesters de aanwezigheid van knolcyperus in een vroeg stadium constateren, hebben bedrijven de mogelijkheid om de knolcyperus tijdig uit te roeien.

1.4 Handel: fytosanitaire keuringen

1.4.1 Inspecties im- en export

BKD borgt door middel van de veldkeuringen en de inspecties van exportzendingen de fytosanitaire garanties voor EU- en derde landen. BKD voert in opdracht van de NVWA exportinspecties uit en geeft fytosanitaire exportcertificaten af voor export van bloembollen naar derde landen. Daarnaast worden, in opdracht van de NVWA, importinspecties uitgevoerd voor partijen die geïmporteerd worden van buiten de EU naar Nederland.

De in 2021 ingezette stijging van het aantal exportinspecties, onder andere als gevolg van de Brexit, is in 2022 afgevlakt. Het aantal exportkeuringen is in 2022 zelfs licht afgenomen ten opzichte van 2021 (-3%). Dit is onder andere te verklaren door meer voorraadkeuringen en het verplichte gebruik van e-CertNL via Ketenregister voor diverse bestemmingen. Per inspectiebezoek worden wel meer partijen aangeboden.

Het aantal importinspecties is ten opzichte van 2021 afgenomen (-17%) maar ligt nog steeds hoger dan het niveau van 2020. Door het opleiden van extra keurmeesters voor het uitvoeren van import- en exportinspecties is de capaciteit op deze activiteiten in 2022 uitgebreid. Dit heeft bijgedragen aan het voorkomen van knelpunten in de uitvoering.

In 2022 is het aantal ontvangen Notifications of Interception (NOI) 18. Het aantal NOI's met betrekking tot organismen is licht afgenomen. Er waren elf notificaties vanuit derde landen waarbij volgens het ontvangende land organismen werden aangetroffen. Vanuit één land kwamen acht NOI's ten aanzien van ArMV. Bij één notificatie ging het om grond. Zes van de notificaties zijn te wijten aan administratieve fouten van de aanvragers van het fytosanitaire certificaat. De betreffende notificaties hadden geen impact op de markttoegang. Vanuit de NVWA zijn er geen opdrachten uitgezet om notificaties verder te onderzoeken.

KEURINGEN IN CIJFERS			
	2022	2021	2020
Aantal inspectiebezoeken	8.764	9.133	7.954
Waarvan importkeuring	460	557	331
Waarvan exportkeuring	8.304	8.576	7.623
Aantal partijen	201.311	289.704	209.945
Aantal afkeuringen	380	294	265
% afkeuringen	0,63	0,30	0,39
Aantal NOI's	18	15	39

1.4.2 Delegaties

Voor China, Japan, Taiwan, Zuid-Korea en USA/Canada gelden bilaterale afspraken over de eisen waaronder de export van bloembollen naar deze landen mogelijk is.

Een elk jaar terugkerend onderdeel van deze afspraken is een bezoek aan BKD van delegaties uit deze landen. In 2022 hebben er in de zomerperiode voor het eerst na de coronapandemie weer bezoeken plaatsgevonden van delegaties uit Japan en Zuid-Korea.

1.4.3 Pre-Shipment Inspectie (PSI) USA/Canada

Evenals voorgaande jaren heeft BKD op verzoek van de NVWA de PSI voor USA en Canada ondersteund. In totaal voerden zeven BKD-keurmeesters PSI-werkzaamheden uit. Ook voor de PSI-werkwijze worden in toenemende mate digitale middelen gebruikt om resultaten vast te leggen.

1.5 Kwaliteit

Kwaliteit is een zeer belangrijke waarde voor de buitendienst. Er wordt gewerkt volgens de NEN-ISO 17020 accreditatie voor inspectie instellingen. Hierop wordt toezicht gehouden door de Raad voor Accreditatie (RvA) middels audits. De controlebeoordeling 2022 is positief afgesloten. De geconstateerde afwijkingen, met allen een lage impact, zijn inmiddels naar tevredenheid van de RvA opgelost.

1.6 Kennis

1.6.1 Vaktechnische agenda

Het ontwikkelen, behouden en delen van (praktijk)kennis is voor de buitendienst cruciaal. Na de uitbreiding van het keurmeesterkorps in de jaren '80, als gevolg van de overname van de tulpenkeuring van de Plantenziektekundige Dienst (PD), komt een groep keurmeesters dichterbij hun pensioengerechtigde leeftijd. Hiermee staat de verjonging van de buitendienst voor de deur. Met het oog hierop is de vaktechnische agenda in 2022 herzien en uitgebreid. Zo is de basis om kennis te delen voor de toekomst verstevigd.

1.6.2 Praktijkkennis

Om het kennisniveau op peil te houden is de buitendienst niet alleen continu bezig met het delen, maar ook met het ontwikkelen van nieuwe praktijkkennis. Een voorbeeld hiervan is de beeldentuin lelie. Het vaststellen en delen van (nieuwe) symptomen zorgt voor een actieve kennisoverdracht. Dit doet de buitendienst niet alleen voor keurmeesters, maar ook voor bedrijven die een bezoek hebben gebracht aan de open dagen van Stichting R.O.L. In 2023 buigt de buitendienst zich over extra digitale mogelijkheden om praktijkkennis te delen.

DE BUITENDIENST INVESTEERT IN OPLEIDINGEN OM
HAAR ROL ALS GROENE DESKUNDIGE TE BORGEN.

CONTINU VERBETEREN

In 2022 heeft BKD het 'Continu verbeteren' geïntroduceerd, aangedreven door de eind 2021 nieuw gestarte manager Kwaliteit en Continu verbeteren. Met 'Continu verbeteren' kijkt BKD kritisch naar processen en haar dienstverleningen, om deze beter aan te laten sluiten op de klantbehoefte en effectiever en efficiënter te laten verlopen.

Onder 'Continu verbeteren' zijn in 2022 diverse projecten opgestart. Ten eerste is het gehele AM-proces onder de loep genomen. Het huidige proces van borging van de AM-status van percelen waar bloembollen op worden geteeld, is arbeidsintensief. Dit zorgt ervoor dat in sommige gevallen de AM-status pas laat vastgesteld kan worden, hetgeen problemen kan geven in de export. Zonder AM-status worden certificaten nog niet vrijgegeven en kunnen partijen nog niet verhandeld worden. Doel van het project is daarom om de AM-status eerder bekend te hebben, al tijdens de registratie. Collega's van verschillende afdelingen die zich bezighouden met AM, het Service center, de Buitendienst, Keuringsbeleid & kwaliteit en ICT, hebben het gehele proces in kaart gebracht en de knelpunten verzameld. Op basis hiervan zijn verbetervoorstellen opgesteld om het proces eenvoudiger en minder arbeidsintensief te maken. Hierbij kan gedacht worden aan het aanpassen en digitaliseren van het aanmeldformulier, maar ook het aanpassen van het aanmeld-beleid voor de bedrijfsstatus.

Zo wordt het proces vanaf het voorjaar van 2023 steeds efficiënter gemaakt. Ook zijn er meer ingrijpende aanpassingen voorgesteld in de werkwijze. Deze worden door de projectgroep nog uitvoerig bekeken op haalbaarheid. Het beleid en de borging van de AM-status blijven ongewijzigd.

Naast het digitaliseren van het AM-formulier, worden ook andere formulieren vanuit 'continu verbeteren' geanalyseerd. BKD maakt veel gebruik van formulieren voor het regelen van zaken met (nieuwe) klanten. De formulieren zijn inhoudelijk allemaal up-to-date, maar worden veelal nog in PDF-vorm op de website aangeboden. De formulieren worden nu waar mogelijk gedigitaliseerd. Per formulier wordt gekeken welk proces hieraan vast zit en hoe de digitale informatie op de juiste wijze in de systemen en bij de juiste collega's terecht komt. Hierbij zijn ook vanuit het hele proces en van verschillende afdelingen collega's betrokken. Samen zorgen zij ervoor dat de betreffende processen vereenvoudigd worden en klanten makkelijker en sneller gegevens kunnen verstrekken.

Naast deze twee grote trajecten, die ook voor de klanten van BKD merkbaar zullen zijn, lopen er nog tal van verbetertrajecten voor interne processen. Hierbij kan gedacht worden aan processen binnen het laboratorium en het BKD-inkoopproces.

Door processen blijvend door de bril van 'continu verbeteren' te blijven bekijken, maakt BKD haar processen slimmer, sneller en makkelijker en haar organisatie meer wendbaar. Zo kan er nu en in de toekomst sneller en beter op nieuwe ontwikkelingen ingespeeld worden.

02 TOETSEN

2.1 Algemeen

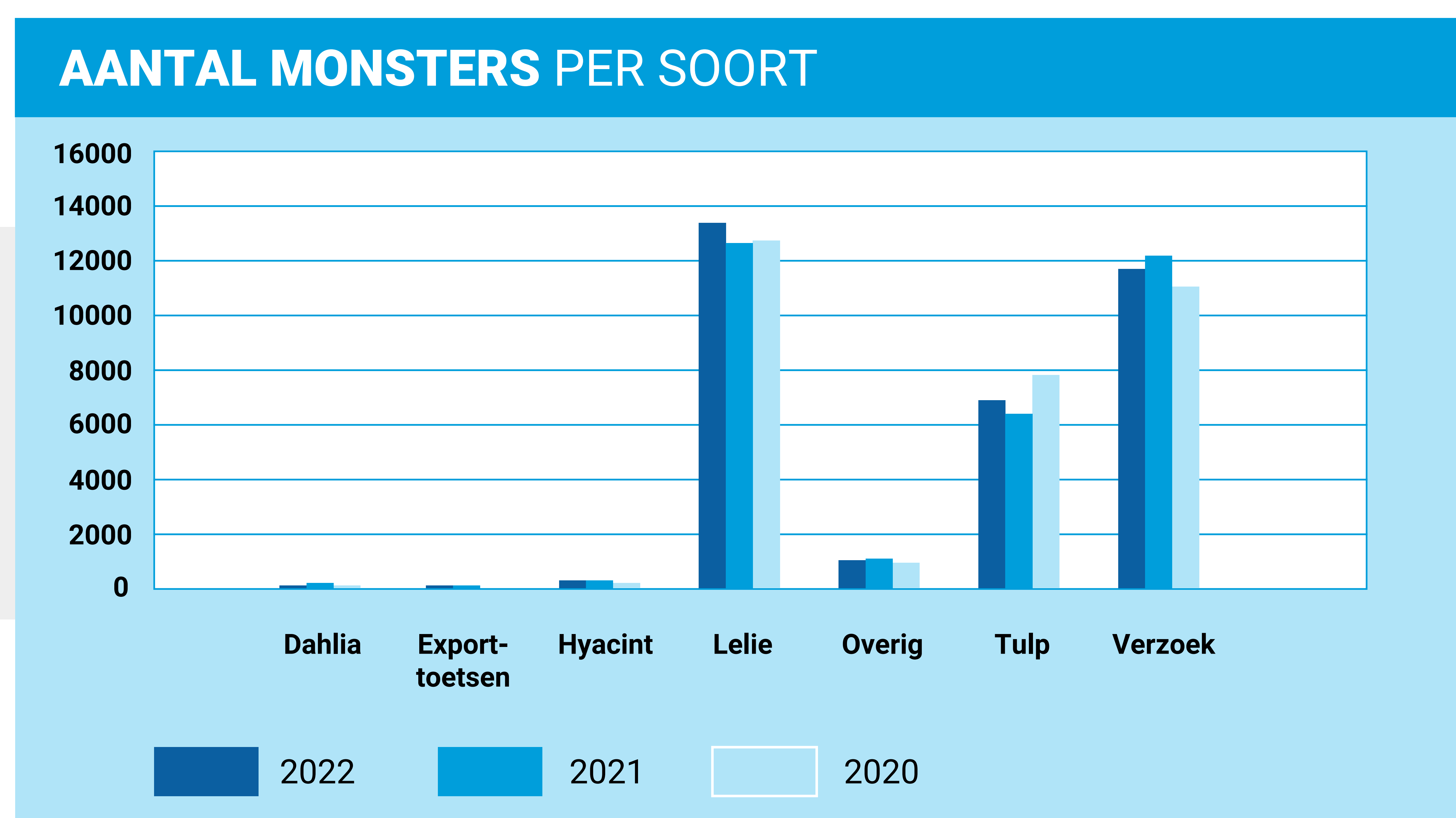
Na februari zijn de meeste corona-maatregelen vervallen en kon er weer met een normale bezetting worden gewerkt in het laboratorium. Hiermee kon het nieuwe laboratorium, dat eind 2019 is opgeleverd, voor het eerst op volle capaciteit draaien.

2.2 Routine: ELISA & PCR

In 2022 zijn door het laboratorium 33.064 monsters getoetst op de aanwezigheid van virussen of bacteriën. Van het totaal aantal monsters is 85 % op basis van ELISA getoetst en 15 % op basis van PCR. Deze verhouding tussen beide toetsmethoden is vergelijkbaar met 2021.

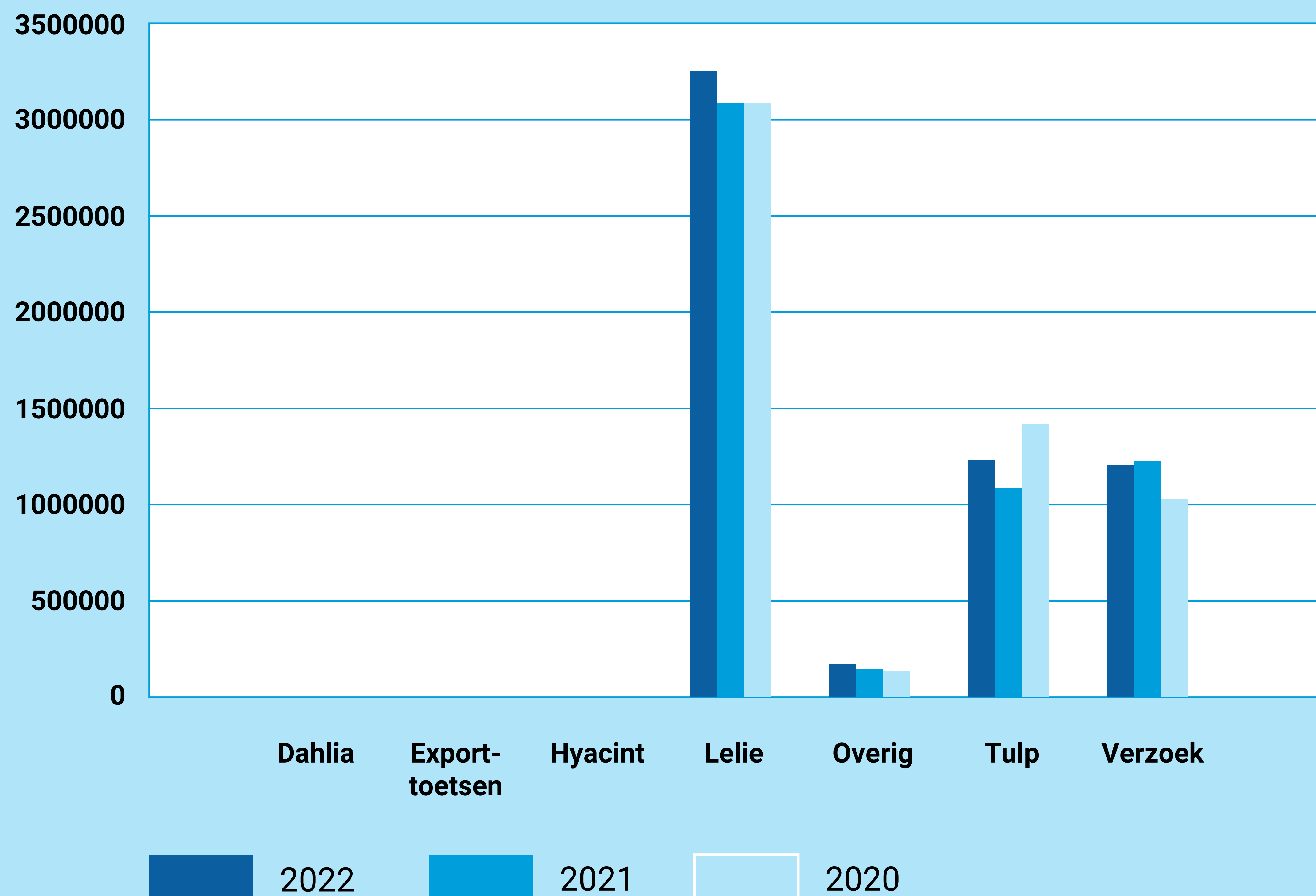
Doordat dit jaar op volle bezetting gewerkt kon worden in het hoogseizoen, zijn zowel de leliebladcampagne als de tulpbolcampagne weer volgens planning verlopen. De leliebladcampagne was in 2022 sneller dan ooit afgerond. Een mooi resultaat van het vernieuwde laboratorium.

Zowel het aantal monsters als het aantal analyses is in 2022 hoger dan in 2021. In 2022 zijn 2,2% meer monsters geanalyseerd en 5,9 % meer toetsen uitgevoerd. Dit is met name veroorzaakt door een toename in het aantal tulp-monsters ten opzichte van 2021, zowel blad als bol. Voor lelie was er een toename in het aantal bladmonsters, maar een afname van het aantal schubmonsters. Het totaal aantal lelie-monsters nam wel toe. Het aantal verzoektoetsen is achtergebleven bij vorig jaar (-4%).

NB. Een aantal monsters tulp is in deze grafiek dubbel opgenomen, omdat deze zowel voor de kwaliteitstoets, als voor plantgoedtoets zijn gebruikt. Dit gaat om respectievelijk 927 (2020), 734 (2021) en 783 (2022) monsters.

AANTAL TOETSEN PER SOORT

2.3 Research & Development

2.3.1 Toetsontwikkeling

Het Research & Development (R&D) team van BKD ontwikkelt nieuwe toetsen, wanneer daar vraag naar is vanuit de buitendienst, de sector of door aangepaste derde-landen eisen. Afgelopen jaar zijn er om die reden PCR-toetsen ontwikkeld voor de virussen Impatiens Necrotic Spot Virus (INSV) (Zie ook 3.2.3), Turnip Mosaic Virus (TuMV), Allium Virus X (AIVX) en Hyacinth Mosaic Virus (HyMV). Daarnaast is er een toets geïmplementeerd voor *P. carotovorum* subsp. *odoriferum* (Pco), een alternatieve veroorzaker van snot in hyacinten. Ook is er een toets geïmplementeerd om woekerziek (*Rhodococcus fascians*) in lelieschubben aan te tonen. Tenslotte zijn er twee PCR-toetsen ontwikkeld om stengelaltjes (*Ditylenchus dipsaci* en *destructor*) te kunnen identificeren.

2.3.2 Toets optimalisatie

Naast toetsontwikkeling is R&D ook verantwoordelijk voor toets optimalisatie. Doordat virussen kunnen veranderen in de tijd, is het van belang om continu te blijven monitoren of de toetsen alle virusvarianten blijven herkennen. Om de kwaliteit van de toetsen nog beter te waarborgen, wordt er door het R&D-team een methode ontwikkeld op basis van Next Generation Sequencing (NGS). Hiermee kan in een vroeg stadium voorspeld worden of er virusvarianten ontstaan die niet herkend zouden worden door een toets. Met die informatie kan de toets al heel vroeg aangepast worden op nieuwe virusvarianten.

2.4 Kwaliteit

2.4.1 Audits

Kwaliteit is een zeer belangrijke waarde voor het lab. Er wordt gewerkt volgens de NEN-ISO 17025 accreditatie voor laboratoriumwerkzaamheden. Hierop wordt toezicht gehouden door de Raad voor Accreditatie (RvA) middels audits. In juli heeft er een audit plaatsgevonden, het lab heeft hierbij complimenten gekregen over het kwaliteitssysteem. Daarnaast zijn twee afwijkingen met beperkte impact geconstateerd. De benodigde aanpassingen zijn inmiddels doorgevoerd.

Ook is er in 2022 meegewerkt aan interne audits en een audit van de Servicio Agrícola y Ganadero (SAG – de Chileense dienst voor landbouw en veeteelt). Bij deze audit zijn geen afwijkingen geconstateerd.

2.4.2 Kwaliteitsborging

Om de kwaliteit te kunnen blijven borgen, is er in 2022 (naast onze kwaliteitscoördinator) een analist aangesteld. Daarnaast is het onvolkomenheden-proces gedigitaliseerd. Hiermee kunnen de onvolkomenheden in het laboratorium eenvoudiger in kaart gebracht worden en acties ter verbetering makkelijker worden uitgezet.

2.4.3 Accreditatie en (her)validatie van toetsen

Op het gebied van toetsen, is het validatierapport voor de hervalidatie van de Lily Virus X (LVX) PCR-toets op lelieschubben afgerond en goedgekeurd door de RvA. De aangepaste toets kan hierdoor verder onder accreditatie uitgevoerd worden. Daarnaast wil BKD het toetsen van hyacintebollen op Dickeya onder accreditatie brengen. Hiervoor is het valideren van de toets nodig.

De validatie-experimenten zijn afgerond en het rapport is opgesteld.

Om te voldoen aan exporteisen voor Taiwan (zie ook 3.2.3) is een verificatie van de PCR-detectie van INSV in knolmonsters van gladiolen uitgevoerd. Het bijhorende rapport is afgerond en, in opdracht van de NVWA, door het Nederlands Instituut voor Vectoren, Invasieve planten en Plantgezondheid (NIVIP) beoordeeld en goedgekeurd.

Voor de hervalidatie van de ELISA-toetsen op Strawberry Latent Ringspot Virus (SLRSV) in lelieschubben en TBV en Tulip Virus X (TVX) in tulpenblad zijn de eerste experimenten uitgevoerd en geanalyseerd.

Voor de PCR toetsen op Lily Mottle Virus (LMoV), Lily Symptomless Virus (LSV), Arabis Mosaic Virus (ArMV) en Plantago Asiatica Mosaic Virus (PIAMV) in lelieschubben is een verdere optimalisatie door het R&D-team uitgevoerd. De resultaten zullen worden gebruikt voor de hervalidatie van de geoptimaliseerde toetsen.

2.5 Kennis

2.5.1 Lijst virusvrije lelie cultivars

Een belangrijke taak van het R&D-team is kennisontwikkeling binnen BKD ten behoeve van de primaire taak, namelijk het keuren van bloembollen. Die kennis kan ook een bijdrage leveren aan de sector. Daarom heeft BKD in 2022 voor PIAMV, LMoV en LSV een lijst opgesteld van lelie cultivars waarin bij toetsingen op het laboratorium nooit virus is aangetroffen. Deze lijst is voor geïnteresseerden opvraagbaar bij BKD.

2.5.2 Privaat publieke samenwerking (PPS) projecten

Voor het ontwikkelen van kennis neemt BKD ook deel aan PPS-projecten. Binnen de PPS “Op weg naar virusvrij en afzetgericht” telen heeft BKD kennis opgedaan over de aantoonbaarheid van TVX in tulpen. De succesvolle samenwerking tussen WUR, Vertify en BKD heeft nieuwe en voor BKD bruikbare inzichten opgeleverd die gepubliceerd zijn in vier uitgaven van de Greenity.

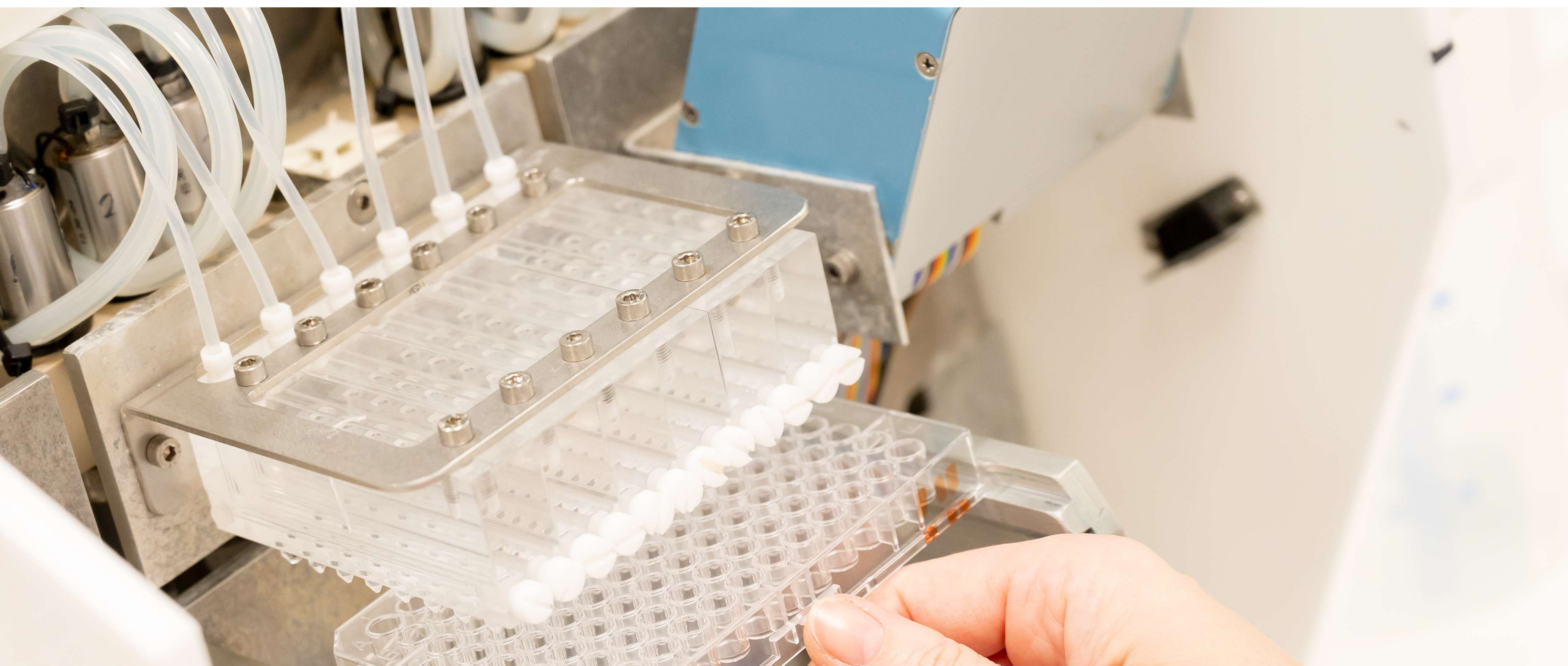
Via de PPS Bollenrevolutie 4.0 heeft BKD inzicht gekregen in de mogelijkheid virussen te herkennen met behulp van camera's en herkenningsoftware, en in het gebruik van data voor keuringsdoeleinden. Ook deze PPS heeft informatie voor BKD en de sector opgeleverd, die in de Greenity en via diverse andere media verspreid is.

Een bijdrage aan de PPS Standaardisatie NGS heeft ervoor gezorgd dat NGS analyses gestandaardiseerd worden en makkelijker te interpreteren zijn. Deze drie PPS projecten zijn in 2022 afgerond.

2.5.3 Nematodenlaboratorium

Om de bollensector in de toekomst ook met toetsingen op nematoden te kunnen ondersteunen, werkt BKD aan het opzetten van een nematodenlaboratorium.

Een deel van de benodigde kennis wordt opgedaan door deelname aan de PPS Stengelaal. Daarnaast worden binnen de PPS "Detectie van moeilijk bereikbare Q-organismen" breed inzetbare methoden ontwikkeld om de aan-, maar ook afwezigheid van pathogenen vast te stellen. Dit om exportgaranties te kunnen waarborgen. Tenslotte gaat de PPS "Virusvrije bloembollen" kennis brengen over de invloed van 'groene middelen' op de aantoonbaarheid van laboratorium toetsen.

**BKD INVESTEERT IN NIEUWE
DETECTIETECHNIEKEN OM NIEUWE
VIRUSVARIANTEN VROEGTIJDIG TE
KUNNEN ONTDEKKEN.**

2.6 Verbreden lab portefeuille

In het kader van het strategische plan 2022-2026 is dit jaar gewerkt aan het opzetten van een plan voor het verbreden van de lab portefeuille, met als doel de bloembollen-kwaliteit in de sector te stimuleren. Hiertoe zijn drie strategieën uitgewerkt.

Ten eerste streeft het laboratorium naar een bredere inzetbaarheid van PCR-toetsen, onder andere via Bulb Quality Support (BQS). Dit gebeurt deels door bestaande PCR-toetsen inzetbaar te maken voor andere gewassen waarin een virus voorkomt. Het beschikbaar hebben van deze toetsen versnelt ook de inzetbaarheid bij gewijzigde eisen uit het derde landen. Daarnaast worden er de komende jaren nieuwe PCR-toetsen ontwikkeld voor virussen in gewassen waar nog weinig op getoetst wordt, om virusvrij uitgangsmateriaal mogelijk te maken. Daarnaast zullen er PCR-toetsen ontwikkeld worden voor nieuwe 0-toleranties in derde landen.

De tweede strategie omvat het aanbieden van gewas specifieke toets-pakketten via BQS, zoals deze nu al beschikbaar is voor lelie. Hiervoor wordt onderzocht welke virussen daadwerkelijk voorkomen in een specifiek gewas, waarna (indien nodig) de benodigde PCR-toetsen ontwikkeld worden.

Tenslotte zullen er PCR-toetsen ontwikkeld worden ter vervanging van een aantal ELISA-toetsen. Het belangrijkste component in een ELISA-toets is het antiserum, maar dit antiserum is voor bepaalde toetsen niet meer verkrijgbaar. Door de hoeveelheid werk, de hoge kosten en de veranderende regelgeving is het voor BKD alleen haalbaar om nieuw antiserum te produceren voor veel gebruikte ELISA-toetsen. Voor ELISA toetsen waarvoor het antiserum niet meer verkrijgbaar is, ontwikkelt het R&D-team vervangende PCR-toetsen, zodat toetsen op deze virussen mogelijk blijft. Een bijkomend voordeel is, dat deze toetsen over het algemeen makkelijker op verschillende materialen en gewassen ingezet kunnen worden en aangeboden kunnen gaan worden in de gewas specifieke toets-pakketten.

03 BELEID

3.1 Teelt: keuringssystematiek en regelgeving

3.1.1 Productgroepen

Regelmatig is het nodig om de keuringssystematiek op nieuwe ontwikkelingen en veranderende omstandigheden aan te passen. BKD is hierover op reguliere basis in gesprek met Anthos en de KAVB-productgroepen van de verschillende gewassen. Dit kan in sommige gevallen leiden tot aanpassingen van de uitvoeringsrichtlijnen. Onderwerpen die in 2022 per productgroep aan de orde zijn geweest:

ONDERWERPEN PER PRODUCTGROEP	
Tulp	Voor de aanpak van TVX in tulp is besloten om de norm voor de toekomst te verzwaren. Het voorstel om een 3-jarige afbouwregeling TVX te introduceren is goedgekeurd en wordt in het oogstseizoen 2023 geïmplementeerd.
	Toezicht op de verplichte toets voor afbroei is moeilijk. Daarom is besloten om deze partijen vanaf seizoen 2024 in de reguliere bol- en bladbemonstering op te nemen.
Lelie	Het initiatief voor een erkenningsregeling ‘Pilot lelieteelt’ is met potentieel deelnemende telers uitgewerkt. In eerste instantie is de erkenning gericht op vrijstelling van bladtoetsing, als op een andere manier is aangetoond dat het hoogwaardige uitgangsmateriaal virusvrij is. In 2023 gaat de pilot van start.
	De lijst met cultivars die op SLRSV met een PCR-toets worden getoetst, is uitgebreid.
	Ten behoeve van de beheersing van de virusdruk voor lelie, is vanaf 2022 voor alle lelies een bladtoetsnorm gaan gelden voor LMoV. Eerder bestond er alleen een bladtoetsnorm voor Longiflorum en LA-hybriden.
Dahlia	Voor Dahlia-telers werd op 12 mei een digitale workshop georganiseerd over het registreren van partijen (teeltaangifte) in MijnBKD.

ONDERWERPEN PER PRODUCTGROEP

Narcis	Het bestuur heeft onder voorwaarden een uitgestelde plantgoedtoets goedgekeurd voor narcis. Er is hiertoe een pilot gestart voor 3 jaar, met als doel de markt naar China te bevorderen. Een teler kan een toets-verzoek indienen direct na de oogst. De uitslag is geldig voor de gehele partij. Deze mogelijkheid wordt beperkt tot cultivars waarvoor eerder geen plantgoedtoets is aangevraagd.
Gladiool	Voor de opplantkeuring gladiool is door het bestuur besloten om bij de beoordeling het minimale bloeipercantage te wijzigen van 70 naar 50%. Hiermee ontstaat meer gelijkheid in de werkwijze ten opzichte van andere gewassen.
Bijzondere bolgewassen: Allium	In 2022 is opnieuw een kleine survey gehouden om te monitoren of besmetting met Allium Virus X (ALVX) voorkomt. Hiertoe zijn vijf cultivars getoetst. Het aantal positieve planten is veel lager dan in de survey 2021 wat erop wijst dat ALVX minder frequent voorkomt.
Diversen	In 2020 werd besloten dat alle partijen boven de 25 are gezien worden als handelspartij en niet meer als 'diversen' geregistreerd kunnen worden. Dit voorkomt problemen bij de verhandeling van partijen. De naam 'diversen' wordt in de partijregistratie bij BKD van oudsher gebruikt voor nieuwe kleinere partijen cultivars die nog geen officiële cultivarnaam hebben en nog niet geregistreerd zijn bij een nationale of internationale registratie-autoriteit (zoals bijvoorbeeld KAVB, CPVO, Raad voor Plantenrassen). Het registreren onder diversen is niet bedoeld voor handelspartijen. In 2022 is gestart met een gefaseerde invoering van de nieuwe regelgeving en gold er een limiet van 50 are per partij. In 2023 wordt dit 25 are. De invoering van deze aanscherping heeft in het afgelopen jaar geleid tot veel extra aanvragen voor registratie bij de betreffende instanties.

3.1.2 Handhaving sluitingsdata

In 2022 heeft het bestuur van BKD meerdere keren gesproken over de balans tussen de service die BKD biedt en handhaving op regelgevingen en data. Een belangrijk voorbeeld hiervan is de sluitingsdata voor de registraties. Door het bestuur is besloten dat BKD er strenger op toe gaat zien dat deadlines worden nagekomen. Dit om onnodige, oplopende kosten te voorkomen. Vanaf het huidige teeltseizoen 2022-2023 worden de sluitingsdata van de registraties strikter gehandhaafd. De communicatie hierover, waarin de consequenties zijn uitgelegd, is in december opgestart.

3.2 Handel: fytosanitaire regels voor markttoegang

3.2.1 Soortnamen

Steeds meer exportbestemmingen stellen eisen aan de juiste soortnaam op het exportcertificaat, vanwege controle op teeltverboden en op aanvullende eisen voor een specifiek soort (die niet gelden voor het totale gewas). Het is daarom van belang dat de gebruikte broncodes digitaal beschikken over de juiste en volledige informatie omtrent de soortnaam. Met name voor Hybride-soorten ziet BKD steeds vaker importbelemmeringen in bepaalde exportlanden. De NVWA, Anthos en KAVB zijn initiatieven gestart om tot een structurele werkwijze te komen, om hiermee belemmering voor elektronisch certificeren weg te nemen.

3.2.2 Afschaffen basisnorm Fusarium

In overleg tussen Anthos en de NVWA is besloten dat voor tulp de Basisnorm voor Fusarium afgeschaft wordt voor verschillende landen waarvoor geen nultolerantie geldt. Randvoorwaarde hierbij is een digitale verhandeling. BKD heeft dit in de keuringen doorgevoerd.

3.2.3 Landeneis Taiwan

Taiwan heeft in 2022 een nieuwe eis gesteld voor de export van gladiolen naar het land. Gladiolen moeten verplicht getoetst en vrij zijn van het virus INSV. Een eis met veel impact. Naar aanleiding hiervan heeft het R&D-team een nieuwe (export)toets ontwikkeld die aan het eind van het jaar werd geïntroduceerd.

3.2.4 Elektronisch certificeren Verenigd Koninkrijk (VK)

In 2022 werd door de NVWA aangekondigd dat vanaf juli 2023 alleen nog elektronisch gecertificeerd kan worden bij export van bloembollen naar het VK. Het wordt dan verplicht om het fytosanitaire certificaat via Ketenregister aan te vragen bij e-CertNL. Niet-elektronisch certificeren wordt vanaf dat moment niet meer door het VK geaccepteerd. Naar aanleiding van deze ontwikkelingen en de voorbereidingen hierop is er regelmatig overleg tussen Anthos en BKD.

Om volledig elektronisch te kunnen certificeren is nu aansluiting op Ketenregister (KR) full noodzakelijk. In gesprekken met exporteurs is naar voren gekomen dat het gebruik van KR-full voor droogverkopers vanwege de zeer grote aantallen te complex is. Ook exporteurs die (nog) geen gebruik maken van KR-full (e-CertNL), moeten voor de het VK elektronisch kunnen certificeren. Voor deze groepen exporteurs is besloten om een tijdelijke module KR-light+ aan te bieden. Met deze module sluiten bedrijven middels een elektronisch bericht vanuit hun eigen softwaresysteem aan op het Ketenregister. De controle van de gegevens vindt dan nog steeds tijdens een fysieke inspectie plaats, de fytosanitaire garanties blijven geborgd. Voor bedrijven die wel al gebruik maken van KR-full, is in het kader van verplichte elektronische certificering naar VK, de module KR-full+ ontwikkeld. Hierin zijn diverse processen vereenvoudigd en geautomatiseerd. Meer over deze nieuwe KR-modules is te lezen in paragraaf 4.3.2

3.3 Europese regelgeving: PHR/ OCR

3.3.1 Jaarlijkse administratieve bedrijfscontrole.

BKD ziet tijdens de jaarlijkse administratieve bedrijfscontrole dat de bedrijven voldoen aan de vereisten van de PHR/OCR en dat aanpassingen zijn doorgevoerd in de bedrijfsvoering. Na de coronapandemie konden in 2022 weer meer administratieve bedrijfscontroles fysiek worden uitgevoerd.

3.3.2 EU audit Plantenpaspoort

Medio maart heeft een EU-audit-team de uitvoering van de nieuwe wetgeving (PHR) gecontroleerd, die voornamelijk om de afgifte van plantenpaspoorten gaat. De werkwijze van BKD is kritisch beoordeeld. De huidige werkwijze om bedrijven te autoriseren voor het aanbrengen van een plantenpaspoort past volgens het audit-team niet in de nieuwe verordening. Samen met NVWA en andere keuringsdiensten werkt BKD aan oplossingen naar aanleiding van deze en enkele kleinere EU-audit bevindingen.

3.4 Erkenningsregelingen

3.4.1 Horizontaal toezicht

In 2020 startte BKD, in samenspraak met Anthos en de NVWA, de pilot Horizontaal toezicht bij drie lelie-exporteurs. Na een pilot van twee jaar is in 2022 de erkenningsregeling Horizontaal toezicht voor lelie-export-bedrijven definitief geïmplementeerd. Vijf lelie exporteurs nemen nu deel aan deze regeling.

Deelnemende exporteurs hebben een kwaliteitshandboek ingeleverd, waarin het gehele exportproces van hun bedrijf van A tot Z beschreven staat. Horizontaal toezicht is een positief voorbeeld van een erkenningsregeling waarbij toezicht met inzet van 'eigen verantwoordelijkheid' van bedrijven mogelijk wordt.

3.4.2 Ontwikkeling nieuwe regelingen

Het bestuur van BKD heeft in 2022 het belang onderstreept van verdere ontwikkeling van erkenningsregelingen, naast de huidige keuringssystematiek. De focus ligt bij dergelijke regelingen op erkenning van (deel)processen die minimaal dezelfde kwaliteit borgt als het reguliere proces. Voor de ontwikkeling van nieuwe erkenningsregelingen wordt door BKD gekeken naar vragen en behoefte vanuit de sector. In 2023 wordt de 'Pilot lelieteelt' gestart, waarover te lezen is in paragraaf 3.1.1.

Met een erkenningsregeling, komt er meer verantwoordelijkheid bij een bedrijf te liggen. Een bedrijf moet in staat zijn om aan de kwalificaties van de betreffende erkenningsregeling te voldoen. Deelname aan een erkenningsregeling is daarom voor bedrijven nooit verplicht. Alle eisen zijn en blijven voor alle bedrijven uiteraard gelijk, of zij aan de erkenningsregeling meedoen of niet.

04 **DIGITALISERING** VAN DE KETEN

4.1 Algemeen

Digitalisering is ook in 2022 een belangrijk onderwerp geweest, met diverse digitaliseringsprojecten voor de teelt en handel. BKD blijft werken aan het uiteindelijke doel om alle bloembollen in de hele keten volledig digitaal te laten verhandelen.

4.2 Teelt: MijnBKD

Met het project MijnBKD wordt het teeltregister gefaseerd vervangen, zowel voor de gebruikers uit de sector (telers en handelaren), als voor de keurmeesters.

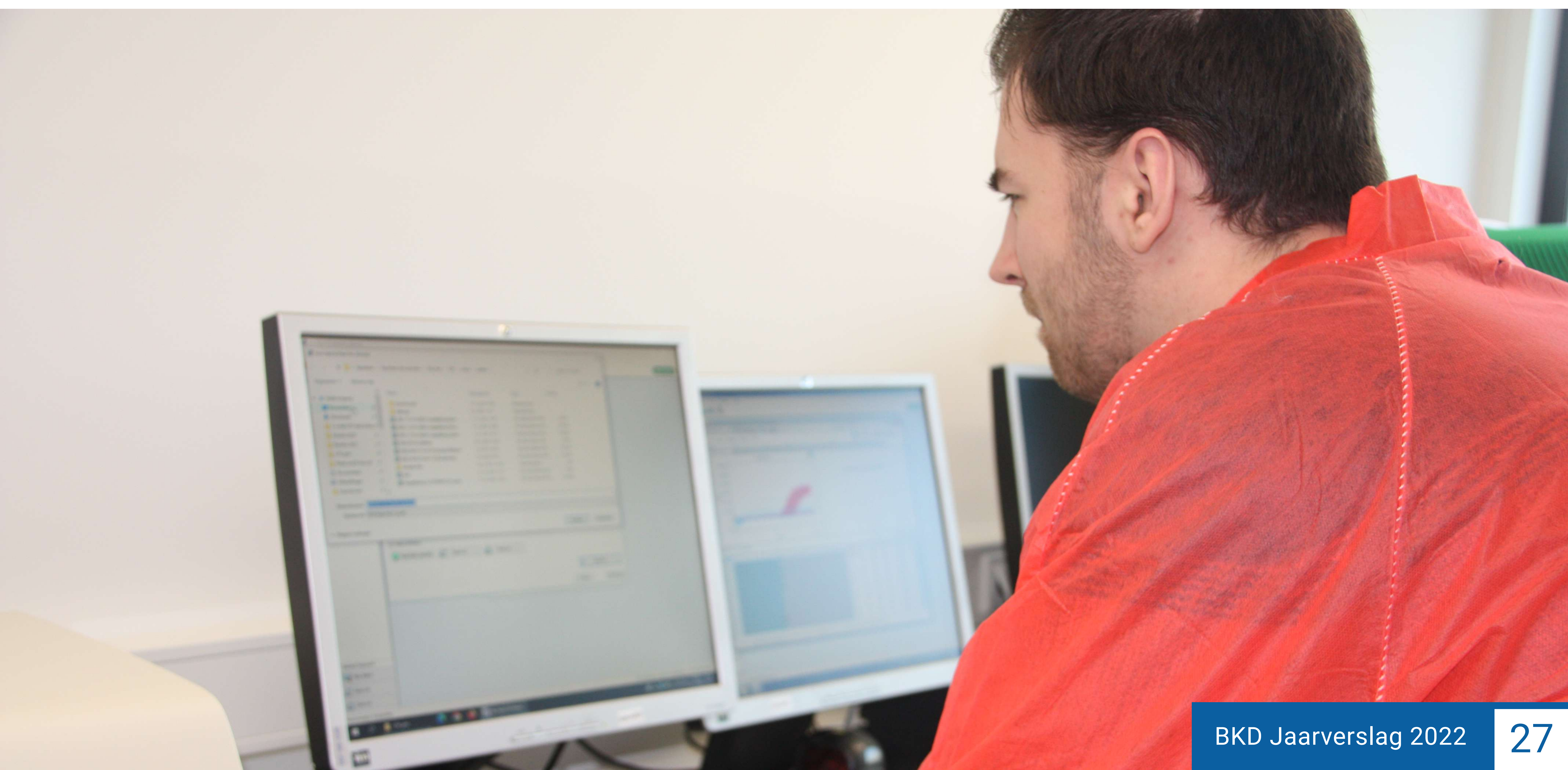
4.2.1 Ontwikkelingen MijnBKD

Een belangrijke mijlpaal binnen MijnBKD in 2022 was de implementatie van de nieuwe KeurenApp, ter vervanging van de PDA. Voor de voorjaarskeuring 2022 is de KeurenApp uitgerold naar alle keurmeesters. Zij zijn ook voorzien van een nieuwe smartphone om de KeurenApp op te kunnen gebruiken. Meer hierover kunt u lezen in het artikel "KeurenApp".

Daarnaast is in 2022 gestart met een onderzoek naar nieuwe automatisering van het laboratorium van BKD. Er wordt eerst bekeken of er gebruik kan worden gemaakt van een standaard LAB applicatie (LIMS). Belangrijk hierbij is te bepalen of een dergelijke applicatie informatie goed kan overdragen aan MijnBKD en vice versa. Dit onderzoek wordt in 2023 afgerond.

4.2.2 Verbeteringen MijnBKD

In 2022 zijn ook een aantal verbeteringen doorgevoerd aan de bestaande systemen die vallen onder MijnBKD, zoals het klantportaal en de im- en exportapp. Een belangrijke ontwikkeling was de overstap op een mobiele website voor het gebruik van het klantportaal van MijnBKD op de telefoon of tablet. Eerder was hiervoor een app beschikbaar. Met de mobiele website is de gebruiksvriendelijkheid verbeterd.

4.3 Handel: Ketenregister

4.3.1 Digitale verhandeling via Ketenregister en e-CertNL

De vraag naar een volledige digitale verhandeling, via Ketenregister en e-CertNL, wordt steeds groter. Het aantal gebruikers van Ketenregister full is in 2022 licht gegroeid. Met de aankondiging van het VK, dat alleen nog elektronisch gecertificeerd kan worden bij export van bloembollen naar het land per juli 2023, is de verwachting dat het aantal gebruikers van Ketenregister in 2023 verder zal stijgen.

OVERZICHT FYTOSANITAIRE DOCUMENTEN			
	2022	2021	2020
Totaal aantal fytosanitaire documenten verwerkt	21.855	21.190	16.702
Aantal fytosanitaire documenten verwerkt via e-CertNL	11.500	9.479	8.125
Aantal bedrijven met Ketenregister-full aansluiting	84	79	56

4.3.2 Verbeteringen Ketenregister

In 2022 zijn de volgende verbeteringen aan het Ketenregister gerealiseerd:

- KR-light+; Zoals u onder 3.2.4 kon lezen, is besloten om een tijdelijke module KR-light+ aan te bieden aan exporteurs zonder KR-full aansluiting, die naar het VK verhandelen. Er is in 2022 extra software ontwikkeld om dit te realiseren en om volledig elektronisch certificeren voor alle exporteurs mogelijk te maken.
- KR-full+; Aanpassingen die gedaan zijn aan e-CertNL (door de NVWA) maken het nu mogelijk om verhandelingen eenvoudiger te verwerken. Met de nieuw gerealiseerde KR-full+ module, waarin ook vanuit het Ketenregister diverse processen zijn geoptimaliseerd, wordt het mogelijk om partijen maar één keer te hoeven koppelen. De overige werkzaamheden worden in KR-full+ automatisch geregeld. Deze module wordt, daar waar nodig, versneld uitgerold in het kader van (verplichte) elektronische certificering naar VK.
- Performance verbetering inspecties met veel partijen; Door aanpassingen in het Ketenregister, heeft de keurmeester controle gekregen over het detail van informatie dat wordt opgehaald bij een inspectie. Daarmee is de performance voor keurmeesters en bedrijven voor de inspectie verbeterd.
- Basisnorm Fusarium; Zoals in paragraaf 3.2.2 is weergegeven, is besloten dat voor Tulp de Basisnorm voor Fusarium afgeschaft wordt voor verschillende landen. Ook in het Ketenregister is de basisnorm aangepast. Hiermee krijgt de keurmeester uit het systeem de juiste informatie bij het certificeren.
- Aansluiting Ketenregister op EdiConnect; Het Ketenregister is aangepast om aan te kunnen sluiten op EdiConnect, ten behoeve van het platform LENA (zie ook paragraaf 4.4).
- Teeltgeschiktheden 2022; Er zijn gedurende het jaar aanpassingen naar aanleiding van landeneisen geïmplementeerd.

4.4 LENA

Binnen de bloembollensector is er de wens om volledig digitaal te kunnen verhandelen van teler naar handelaar. Dit zorgt voor minder fouten in de documenten en bespaart daarmee tijd en geld. BKD is in het proces van digitalisering in de sector een belangrijke schakel. In 2022 werkte BKD daarom samen met Anthos en CNB aan de digitalisering van het leveranciersdocument (ook wel leveringsbericht of levernota genoemd).

Er is in 2022 een digitaal hulpmiddel ontwikkeld: LENA: Uw LeverNota Assistent (www.levernota.nl). LENA is een gratis webportaal voor de teler om de levernota digitaal te maken en als elektronisch bericht te verzenden. Het portaal is met name bedoeld voor telers die nog geen eigen softwarepakket hebben en is een tussenstap naar het digitaal leveren vanuit de eigen administratie.

Het versturen van de levernota via LENA vindt plaats via het al bestaande netwerk van EdiConnect. Vanuit het EdiConnect kan men nu aansluiten op het Ketenregister, die de levernota voorziet van HPI's, klasse en status van de partijen. Daarnaast kan LENA gekoppeld worden aan een account van de in- en verkoopbureaus (IVB). Daarmee kan de teler op een eenvoudige manier direct vanuit het certificaatnummer of het koopbriefje een levernota maken.

LENA is inmiddels gereed en getest en zal begin 2023 worden gelanceerd. BKD is naast de technische ontwikkeling ook betrokken in de uitrol van het platform en de communicatie hierover.

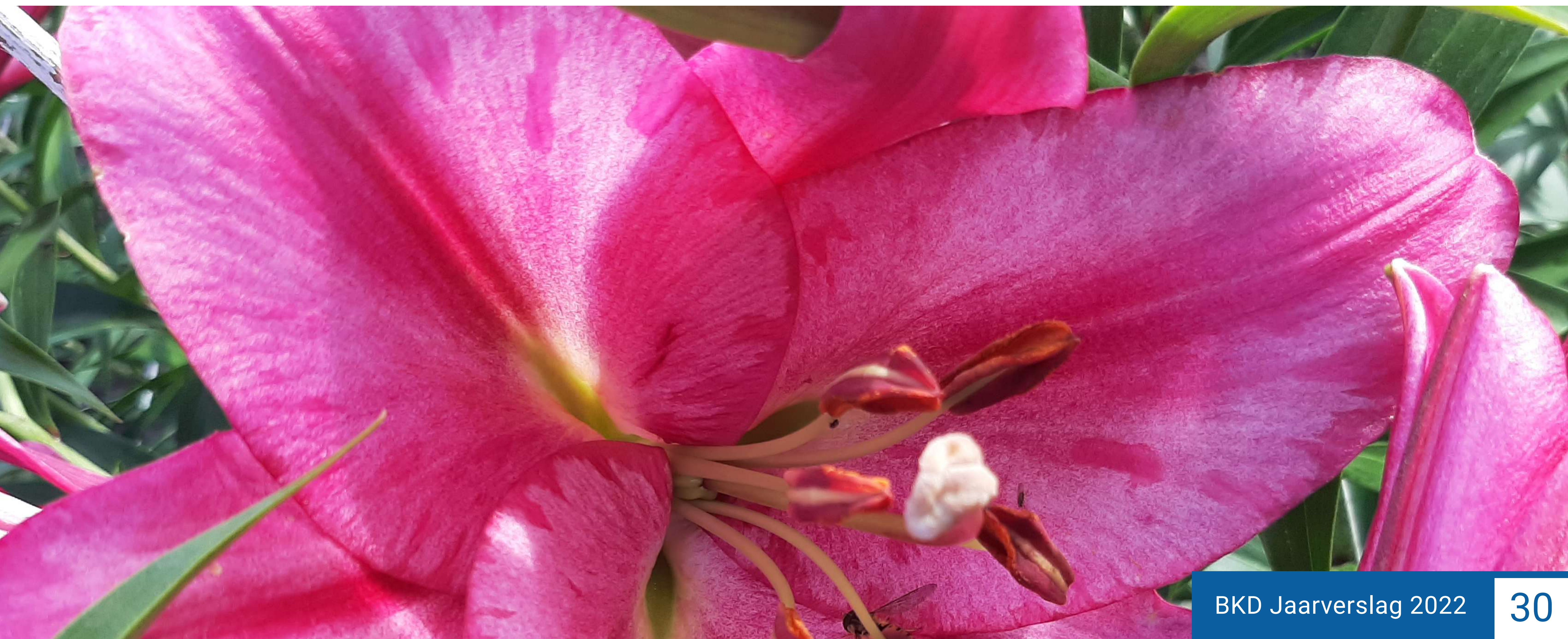
4.5 ICT-systemen, infrastructuur en veiligheid

Tenslotte zijn de volgende onderwerpen op het gebied van ICT in 2022 voor BKD aan de orde geweest:

- **Telefonie;** BKD heeft zich in 2022 georiënteerd op de mogelijkheden van een nieuw telefoniesysteem. Hierbij stonden betere bereikbaarheid en gebruikersgemak centraal en is rekening gehouden met thuiswerk-opties. In 2023 wordt het nieuwe systeem in de organisatie uitgerold. Dit zal met name op het Service center meer flexibiliteit en efficiëntie opleveren. Klanten zullen sneller de juiste deskundige aan de telefoon krijgen.
- **Systemen;** Maandelijks worden de servers geüpgraded met de nieuwste beschikbare softwareversies. In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen voor een volledige migratie van de huidige hardware-servers in Amsterdam naar een oplossing in de Cloud. Deze migratie moet in maart 2023 zijn afgerond.
- **Veiligheid;** In 2022 is wederom een hoge mate van beschikbaarheid en veiligheid van de systemen van BKD gerealiseerd. Hierbij is met name veel aandacht geweest voor het verder inregelen van beveiligingscomponenten in de netwerken van BKD, met het oog op Cyber Security. Er werden verbeteringen doorgevoerd aan de back-up omgeving ter preventie van ransomware aanvallen. Ook is er aandacht besteed aan beveiliging van apparatuur van de gebruikers. Tenslotte is er een plan gemaakt om het steeds toenemende risico op identiteitsdiefstal tegen te gaan.
- **Key-users;** In 2022 zijn diverse collega's aangesteld tot 'key-users'. Dit zijn medewerkers die vanuit de dagelijkse praktijk de verbinding maken met de ontwikkeling van nieuwe verbeteringen en wensen door ICT.

4.6 Kwaliteitsborging

Als onderdeel van het BKD-kwaliteitssysteem hebben diverse interne ICT-audits plaatsgevonden. Daarnaast vragen de accreditaties NEN-ISO 17020 en NEN-ISO 17025 steeds meer kwaliteitsborging op het gebied van ICT.

DE KEUREN- APP

Hoewel de klant hiervan niet veel gemerkt heeft, is voor de keurmeesters het keuren in 2022 flink veranderd. Vanaf april 2022 is de buitendienst voor het vastleggen van gegevens namelijk geheel overgegaan van de PDA naar de KeurenApp, die draait op de mobiele telefoon van de keurmeester.

De PDA heeft lange tijd dienstgedaan om bevindingen tijdens de veldkeuring vast te leggen. Dit apparaat en systeem draaide echter op 3G, een service die op korte termijn niet meer wordt ondersteund. Naast deze technische drijfveer, is de KeurenApp ook ontwikkeld om meer flexibiliteit te creëren en nieuwe functionaliteiten aan te kunnen bieden. De KeurenApp bevat nu functionaliteiten voor het uitvoeren van de veldkeuring en bolbemonstering, maar ook voor het tijdschrijven, kilometerregistratie, AM-werkzaamheden, droge keuringen en de opplantkeuring.

Eind 2020 is door het MijnBKD-team gestart met de ontwikkeling van de KeurenApp. Na een intensieve samenwerking tussen dit team, verschillende keurmeesters en collega's van onder andere het Service center en Financiën, is de KeurenApp voor de voorjaarskeuring van 2022 bij alle collega's uitgerold. Belangrijke verbeteringen die de KeurenApp met zich meebrengt, zijn onder andere dat gegevens makkelijker ingezien kunnen worden en dat er makkelijker tussen klantbezoeken gewisseld kan worden, wat het keuren van twee naast elkaar gelegen percelen vergemakkelijkt.

Bij het ontwerp van de nieuwe KeurenApp is ook naar diverse achterliggende processen gekeken, zoals naar het proces van het aanvragen van toetsen in MijnBKD tot en met het in bewerking nemen in het Laboratorium. Dit heeft ook geleid tot procesaanpassingen. De enige voor de klant merkbare aanpassing is een nieuw label-ontwerp voor bolmonsters van met name de voorjaarsgewassen.

Voor alle gewassen en toetsen krijgt de klant na een toets-aanvraag in MijnBKD nu een A4 monsterlabel in Pdf-formaat, die uitgeprint moet worden. Dit vervangt het fysieke label dat BKD naar de klant stuurde. Voordeel hiervan is dat de labels direct voor de klant beschikbaar zijn.

Zowel tijdens het voorjaars-, als het zomerseizoen zijn de keuringen met de KeurenApp goed en zonder grote problemen verlopen. Uiteraard zijn er verbeterpunten gevonden. Na elk seizoen evalueert het MijnBKD-team met de keurmeesters en andere betrokken collega's om de app te blijven door ontwikkelen. Hieruit worden de noodzakelijke punten zo snel mogelijk opgepakt en aangepast. Daarnaast worden wensen voor de toekomst in kaart gebracht en stapsgewijs ontwikkeld.

05 ORGANISATIE

5.1 Bestuur, sectorraad & management

5.1.1 Bestuurssamenstelling 2022

Bestuursleden worden benoemd door het bestuur zelf, met uitzondering van de onafhankelijk voorzitter. Deze wordt benoemd door het ministerie van LNV. Het Bestuur heeft in 2022 vijf keer vergaderd. Reguliere thema's zoals de jaarrekening en de begroting zijn behandeld, evenals een aantal aanpassingen van Uitvoeringsrichtlijnen. Één bestuurslid is eind 2022 gestopt en wordt in 2023 vervangen.

BESTUUR		
	Namens	Functie
ir. K.J. van Ast	Onafhankelijk voorzitter	Voorzitter
J.H.M. Bond	KAVB	Secretaris/penningmeester
W.H. van Eck	Ongebonden bestuurder	Bestuurslid (t/m november 2022)
F.W. Hulsebosch	KAVB	Bestuurslid
G.J.P.M. Menting	KAVB	Bestuurslid
ir. E.K. Pinxterhuis	Directeur BKD	Adviseur bestuur
mr. H. Westerhof	Anthos	Vicevoorzitter

5.1.2 Samenstelling sectorraad 2022

Leden van de sectorraad worden benoemd door het bestuur. De sectorraad heeft in 2022 vijf keer vergaderd. Belangrijke onderwerpen zijn de begroting en jaarrekening, de digitalisering van de sector en het belang van handhaving van tijdige registraties. In de Sectorraad zijn twee nieuwe leden verwelkomd.

SECTORRAAD		
	Namens	Functie
ir. K.J. van Ast		Voorzitter
T. van den Berg	KAVB	Lid
M. Dignum	Anthos	Lid (t/m september 2022)
H. Glorie	Anthos	Lid
H.J. Kloosterboer (adviseur)	Anthos	Lid
M. Oijevaar	KAVB	Lid
ir. E.K. Pinxterhuis		Ambtelijk secretaris/penningmeester
L. Poel	KAVB	Lid
J. van Ruijven	Glastuinbouw Nederland	Lid
A. Versloot (adviseur)	KAVB	Lid (t/m december 2022)
R. Vletter	Plantum	Lid
R. de Vries	Anthos	Lid

5.1.3 Samenstelling Managementteam (MT) 2022

De dagelijkse leiding van BKD ligt in handen van de directeur. Het managementteam (MT) van de BKD bestaat uit de directeur en vijf MT-leden. In juli 2022 is een nieuw Hoofd Buitendienst gestart.

MANAGEMENTTEAM (MT)		
	Functie	
ing. F.M. Claassen	Hoofd Keuringsbeleid & ICT	
A.E.A. Hagedoorn	Hoofd Personeel & Organisatie	
H.P.Fris	Hoofd Financiën	
ir. E.K. Pinxterhuis	Directeur	
M. Steenbeek	Hoofd Laboratorium	
D.J.T. v.d. Sterren	Hoofd Buitendienst	In dienst per 1 juli 2022, ter vervanging van R. Franssen.

5.2 Medewerkers

5.2.1 Algemeen

Nadat in begin 2022 de meeste coronamaatregelen losgelaten werden, heeft bij BKD de nadruk gelegen op elkaar weer vinden in het privé- en werk gerelateerde directe contact. Dat was ook terug te zien tijdens de BKD middag, die voor het eerst weer live georganiseerd kon worden. Daarnaast is er veel aandacht geweest voor balans in het nieuwe werken na corona, zowel fysiek op kantoor als vanuit huis. Tenslotte is er aandacht besteed aan vitaliteit, met een vitaliteitsdag begin 2022 en een week met activiteiten eind 2022 en de introductie van een leasefiets-regeling.

5.2.2 Opleiding & training

Het verstevigen van de samenwerking, het nemen van initiatief en het verhogen van de professionaliteit blijven belangrijke thema's van het BKD-brede opleidingsprogramma. Dit programma voor alle collega's is in 2022 weer volledig opgepakt en fysiek vormgegeven. Enerzijds gericht op het versterken van competenties en vaardigheden en anderzijds op het versterken van de samenwerking binnen teams.

Daarnaast is er voor de vaste medewerkers van het ELISA-team een cursus ontwikkeld in samenwerking met de Hogeschool Leiden. Tijdens deze cursus worden de deelnemers voorzien van de benodigde achtergrondkennis van laboratoriumprocessen. Ook hebben zij, waar nodig, een cursus Nederlands gekregen. Daarnaast is aan diverse collega's van de binnendienst een cursus professioneel positief schrijven van teksten aangeboden. In de buitendienst zijn er vakgerichte trainingen gegeven, evenals trainingen op het gebied van export en veiligheid. Het BHV-team heeft de jaarlijkse herhalings training gevolgd. Middels een specifiek programma en coaching voor de teamleiders, is een start gemaakt met het versterken van het leiderschap binnen BKD.

Ten slotte is in 2022 gestart met het tweejarige BKD academie Expert-programma, dat zowel professionele-, als persoonlijke groei bevordert. Vanuit verschillende afdelingen zijn collega's hiervoor uitgenodigd. Het doel voor hen is om BKD-breed projectmatig te leren werken via de Agile-methode. Onder andere om een bijdrage te leveren aan het continue verbeteren binnen de organisatie.

5.2.3 Werving

Er zijn twaalf nieuwe medewerkers geworven in 2022. Elf vacatures zijn via eigen werving, ingevuld. Bij het laboratorium is er sprake geweest van een vervangingsvraag. BKD heeft besloten om deze plekken met vaste, in plaats van flexibele krachten in te vullen. Het doel hiervan is om kennisbehoud in de toekomst te kunnen borgen. Daarnaast is het MT op volle sterkte gebleven met het succesvol aantrekken van een nieuw Hoofd Buitendienst, na vertrek van het zittende hoofd in mei.

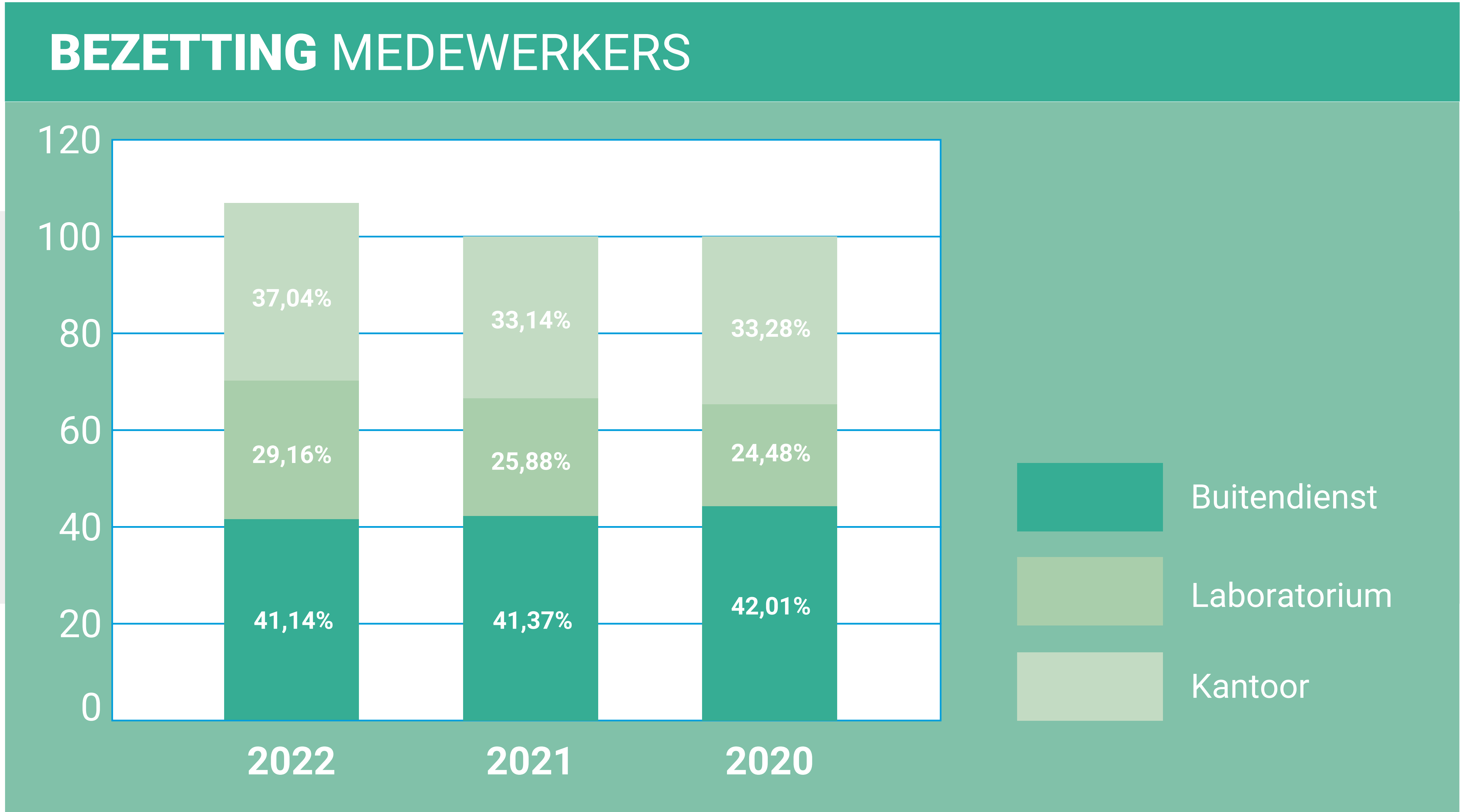
5.2.4 Detachering

Het detacheren van medewerkers zorgt voor een meer constante arbeidsfilm, verhoogde kwaliteit en het behoud van gekwalificeerde medewerkers. Dit resulteert in continuïteit voor alle betrokken partijen. In 2022 heeft BKD opnieuw watermonsters voor KIWA Verin genomen. Deze samenwerking is wederom naar tevredenheid verlopen.

Daarnaast is in 2022 de samenwerking met collega-keuringsdiensten verstevigd, door een uitwisseling van keurmeesters met het Kwaliteits-Controle-Bureau (KCB). Hiervoor zijn twee KCB-keurmeesters opgeleid voor het uitvoeren van voorjaarskeuringen. Het inzetten van KCB-keurmeesters voor BKD-keuringen biedt voordelen voor zowel BKD, als KCB.

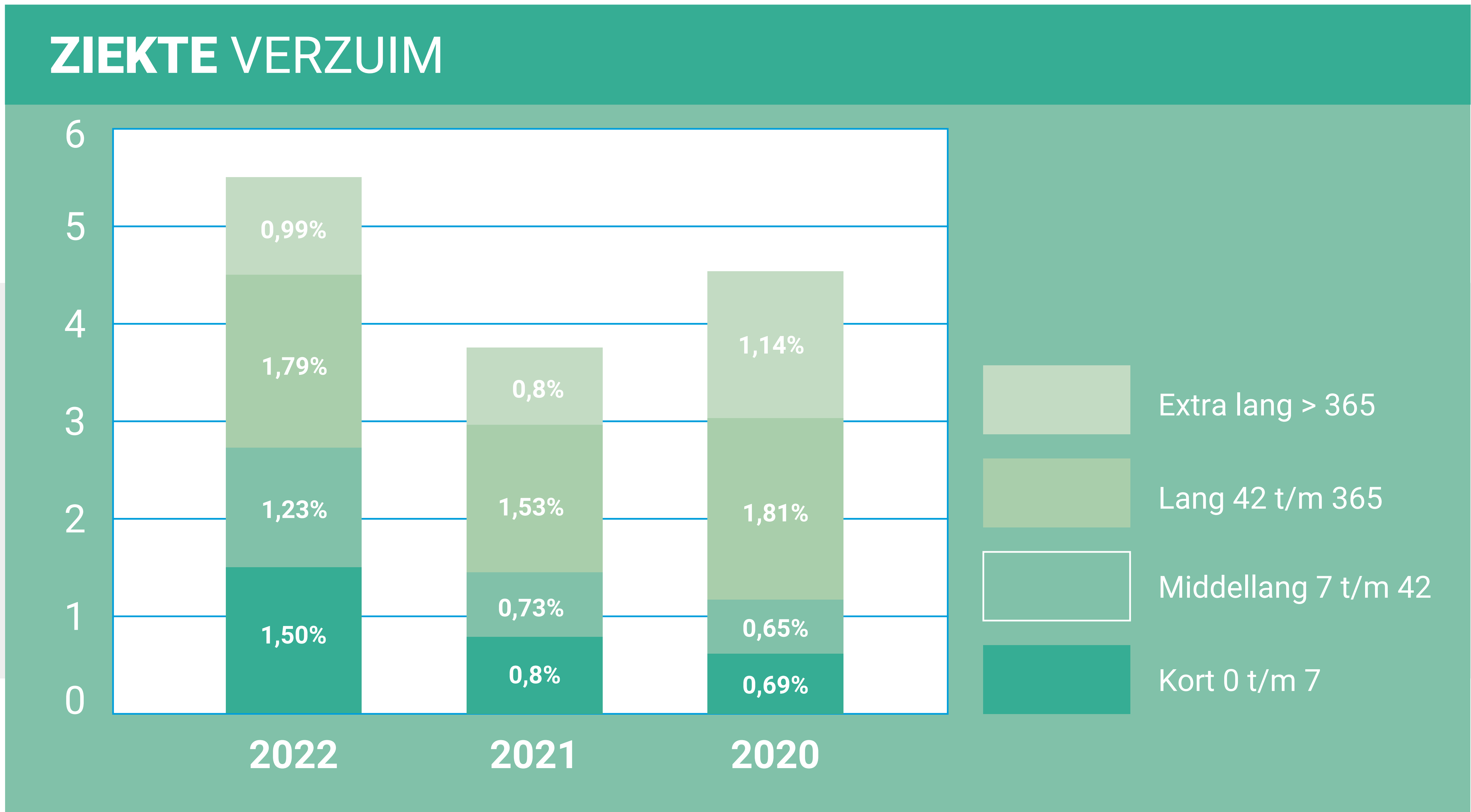
5.3 Medewerkers in cijfers

5.3.1 Bezetting medewerkers in fte

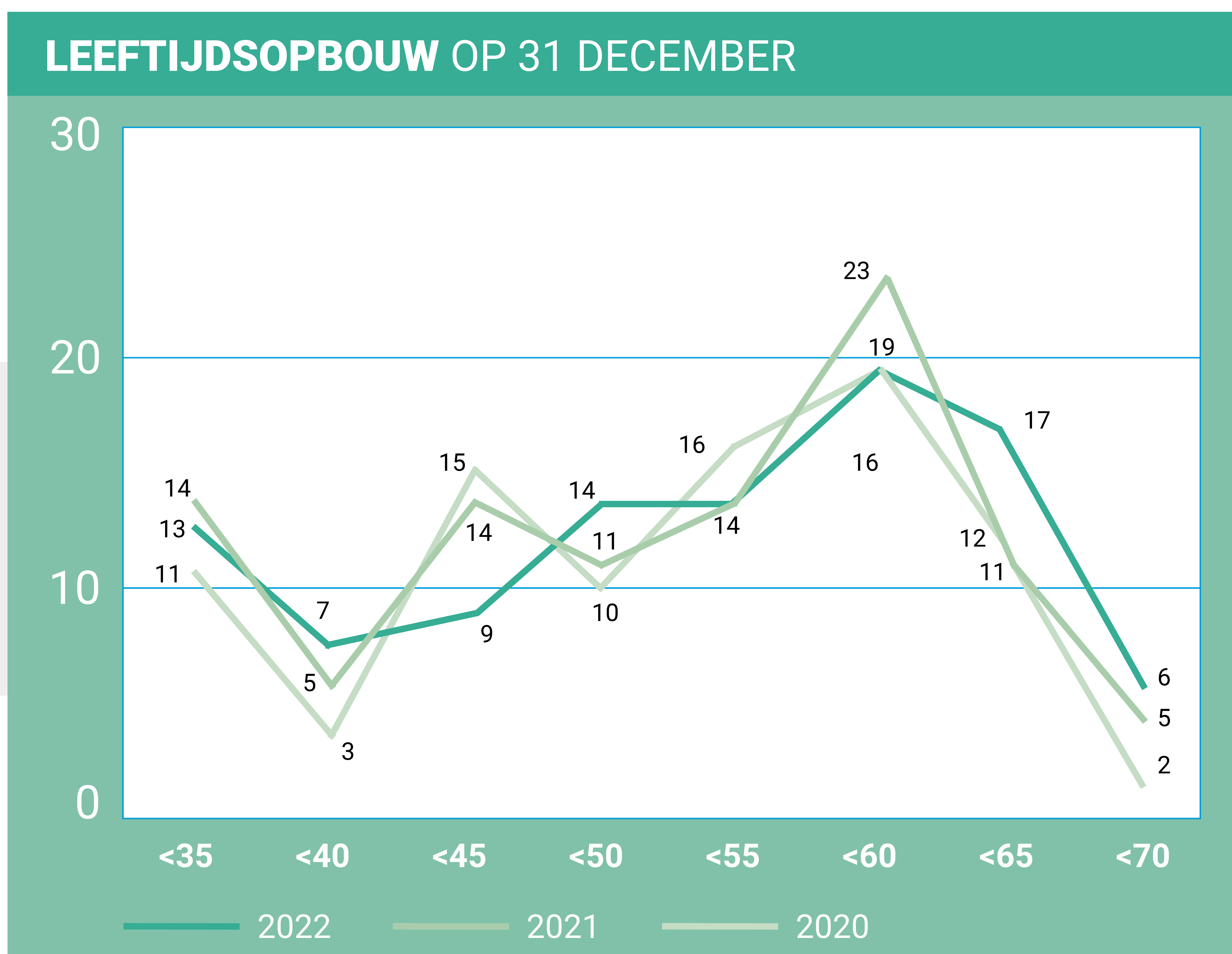

Het vaste personeelsbestand van BKD is met twee medewerkers uitgebreid. Hiermee is geanticipeerd op het naderende pensioen van sleutelfiguren in de buitendienst en de afdeling Keuringsbeleid & kwaliteit. Er zijn 12 medewerkers ingestroomd en 10 medewerkers uitgestroomd. Het totaal aantal medewerkers dat in 2022 voor BKD heeft gewerkt (zowel vast, als in de flexibele schil) is 172. In 2021 waren dit 189 medewerkers. De medewerkers hebben wel gedurende het jaar meer uren per persoon gewerkt. In fte is de bezetting gestegen van 100,39 in 2021, naar 107,34 in 2022. Door het gestegen verzuim en zwangerschapsverloven, moesten in 2022 vaker functiehouders voor langere tijd worden vervangen, wat invloed heeft gehad op het totaal aantal fte.

5.3.2 Ziekte verzuim

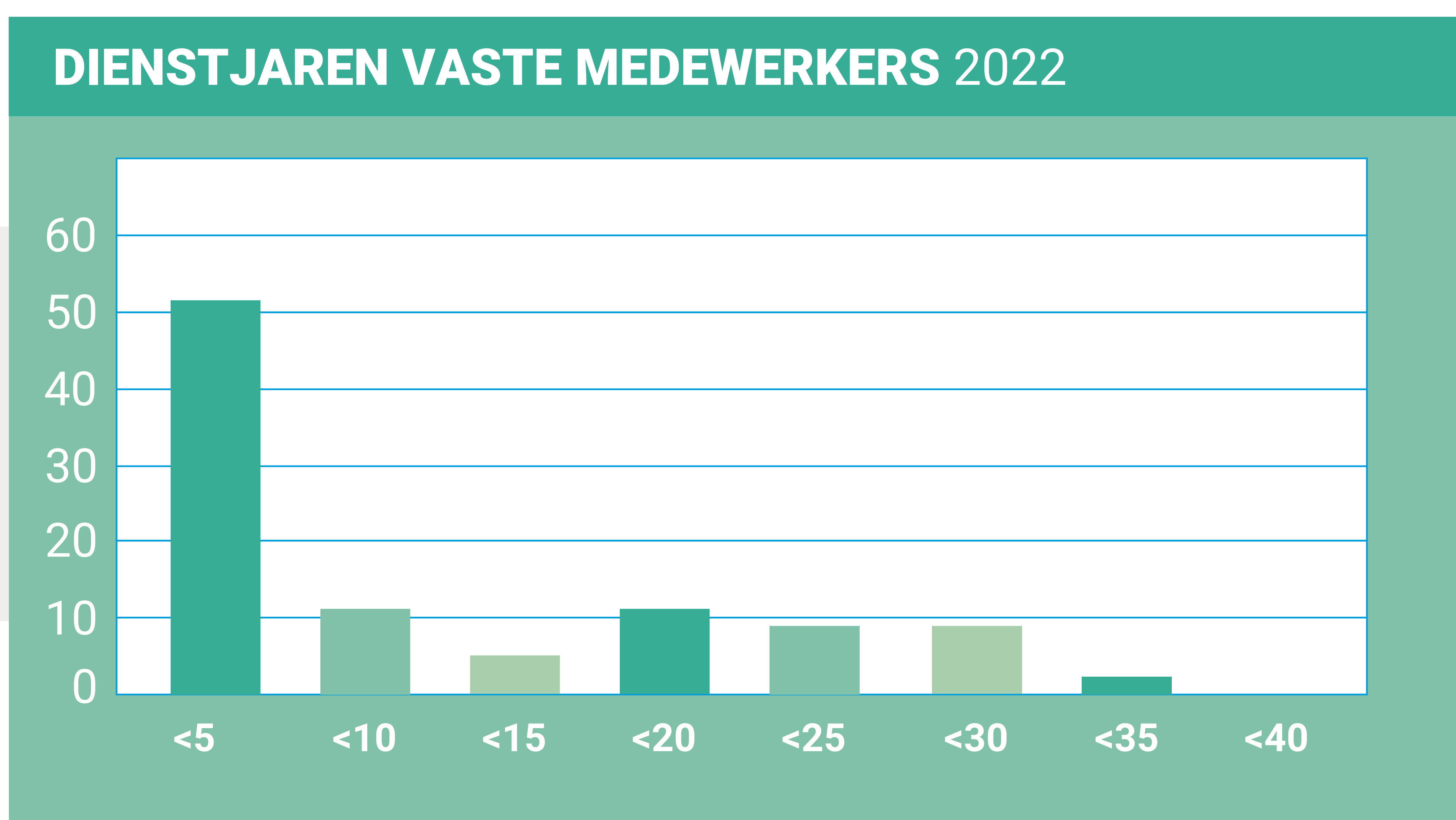

Het verzuimcijfer in 2022 is 5,51%. Dit cijfer is grotendeels bepaald door een aantal langdurig zieken. In het laatste kwartaal heeft ook het kort verzuim een vlucht gekregen, zowel door corona gerelateerde ziekmeldingen, als de reguliere griepgolf. Ook was de uitval begin 2022 door het loslaten van alle coronabeperkingen hoog.

De gemiddelde leeftijd van de vaste medewerkers bij BKD is 49 jaar. In 2022 zijn er een aantal medewerkers van een welverdiend pensioen gaan genieten. De oudste medewerker is inmiddels 67 jaar en de jongste 22 jaar.

5.3.4 Dienstjaren vaste medewerkers

Het aantal dienstjaren onder vaste medewerkers verschuift. Enerzijds door natuurlijk verloop vanwege pensionering. Anderzijds doordat er in de afgelopen jaren nieuwe medewerkers zijn aangenomen. Daarnaast is in het laboratorium een verschuiving geweest van de inzet van inhuurkrachten, naar laboranten in vaste dienst.

A group of people are running on a red track at a sports field. The track is surrounded by green grass and trees. In the background, there are some buildings and a cloudy sky. The text is overlaid on a green semi-transparent background.

TIJDENS DE VITALITEITSWEEK ZIJN ACTIVITEITEN VOOR LICHAAM EN GEEST AANGEBODEN ONDER HET THEMA 'WERKSTRESS'.

5.4 Arbeidsvoorwaarden

In juli 2022 is de CAO verhoging van 2% doorgevoerd. Daarnaast hebben alle collega's die kunnen en willen thuiswerken de afspraken hierover vastgelegd in een thuiswerkovereenkomst.

5.5 Arbo en Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E)

Tijdens de vitaliteitsdag in februari is een Preventief Medisch Onderzoek (PMO) aangeboden. Hieruit zijn geen grote aandachtspunten gekomen. Wel heeft BKD uit het PMO meegenomen om blijvend aandacht te houden voor stressfactoren en werkstress. Tijdens de vitaliteitsweek in november zijn daarom diverse activiteiten voor lichaam en geest aangeboden onder het thema 'werkstress', zoals een workshop ergonomie en yoga op de werkplek.

In 2022 is de RI&E gedigitaliseerd en geactualiseerd. De acties die in 2021 uit de RI&E zijn gekomen, zijn in 2022 opgepakt. De RI&E wordt elk kwartaal gemonitord.

06 JURIDISCHE ZAKEN

6.1 Zelfstandig bestuursorgaan

BKD is een stichting die belast is met wettelijke taken. Daardoor is BKD tevens een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO). Dat houdt in dat BKD besluiten kan nemen die rechtsgevolgen hebben voor bij BKD geregistreerde bedrijven en onder omstandigheden ook voor derden. Ook betekent het dat er veel wettelijke bepalingen op BKD van toepassing zijn, zoals de Algemene wet bestuursrecht (AWB), de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Wet open overheid, de Wet normering topinkomens en de Kaderwet ZBO's. Het ministerie van LNV en de NVWA houden toezicht op de wijze waarop BKD haar taken uitvoert.

6.2 Wettelijke taken BKD

De wettelijke taken die BKD uitvoert vallen uiteen in kwaliteitstaken en fytosanitaire taken. De kwaliteitstaken zijn gebaseerd op de Landbouwkwaliteitswet (LKW). De fytosanitaire taken zijn gebaseerd op de Plantgezondheidswet (PGW). Die PGW is op zijn beurt weer gebaseerd op de Europese Plantgezondheidsverordening (PHR) en de Europese Officiële Controles Verordening (OCR).

BKD heeft op basis van de fytosanitaire wetgeving verschillende rollen toebedeeld gekregen, namelijk die van Bevoegde Autoriteit¹ of Gemachtigde Instantie². Verder nemen de keurmeesters van BKD voor bepaalde werkzaamheden de rol aan van Onbezoldigd Ambtenaar.³ Tot slot zijn de keurmeesters van BKD tevens Plantgezondheidsfunctionaris en mogen zij als zodanig bepaalde besluiten nemen. Dat geldt ook voor de keurmeesters in hun, bij wet toegevozen, rol van 'toezichthouder' tijdens onder andere de Administratieve bedrijfscontroles.

6.3 Meerjarenovereenkomst Plantkeur (MJO)

In 2007 zijn de taken van de toenmalige Plantenziektenkundige Dienst overgeheveld naar de verschillende keuringsdiensten, waaronder ook BKD. Bij die gelegenheid is de MJO afgesloten. Daarin zijn de verhoudingen en taakverdeling tussen het ministerie van LNV, de NVWA en BKD gedetailleerd vastgelegd.

Na de eerdere wijzigingen in de Europese en Nederlandse wetgeving ontstond de behoefte aan een actualisering van de MJO. In 2022 is daarvoor de hoofdtekst afgerond. Deze is in het bestuur besproken en vastgesteld. Er zijn met de overeenkomst weer voor langere tijd goede basisafspraken vastgelegd met het ministerie van LNV, onder andere over de onderlinge samenwerking en de verantwoordelijkheden. In 2023 zullen nog een aantal bijlagen worden opgesteld, waarin nadere uitwerking en detaillering van verschillende afspraken plaatsvindt.

6.4 Bezwaren en klachten

Omdat BKD een ZBO is en besluiten neemt die onder de AWB vallen, kunnen belanghebbenden officieel bezwaar maken tegen die besluiten. In 2022 is een formeel bezwaarschrift ingediend. Het betrof een bezwaar tegen een besluit van afkeuring. Het bezwaar is ongegrond verklaard. Daartegen is geen beroep ingesteld.

¹ Voor de werkzaamheden rond import, gereguleerde niet-quarantaineorganismen en plantenpaspoorten

² Voor de werkzaamheden rond import, gereguleerde niet-quarantaineorganismen en plantenpaspoorten

³ Voor de inspectie van de voor export-verzending gereedstaande partij en de certificering daarvan

Tegen gedragingen van medewerkers van BKD, kunnen geregistreerde bedrijven een klacht indienen. In 2022 zijn twee formele klachten ontvangen. De ene betrof een partij die het land van import niet in kwam, hetgeen de exporteur de BKD verweet. Deze klacht is na uitgebreid onderzoek aan de NVWA doorgestuurd ter afhandeling. De andere klacht betrof een onjuiste beoordeling door BKD. Ten aanzien van de nadelige gevolgen daarvan is in onderling overleg een oplossing gevonden.

6.5 Handhaving

De bevoegdheden voor het keuren, toezichthouden en handhaven op kwaliteits- en fytosanitair terrein zijn in verschillende wetten geregeld. Dat houdt in dat er verschillen zijn in de wijze van handhaven van kwaliteits- en van fytosanitaire voorschriften. Zo is alleen bij kwaliteitsovertredingen een behandeling door het tuchtgerecht mogelijk en zal BKD bij bepaalde fytosanitaire overtredingen mogelijk de NVWA moeten inschakelen. BKD voert uit efficiëntie-overwegingen gecombineerde keuringen uit. Daarbij beoordeelt zij tegelijkertijd de naleving van de voorschriften die in het kader van kwaliteits- en fytosanitaire regelgeving gesteld zijn.

BKD kan op beide terreinen bestuursdwang toepassen om ongewenste gedragingen om te zetten in gewenste gedragingen, bijvoorbeeld door een last onder dwangsom uit te vaardigen.

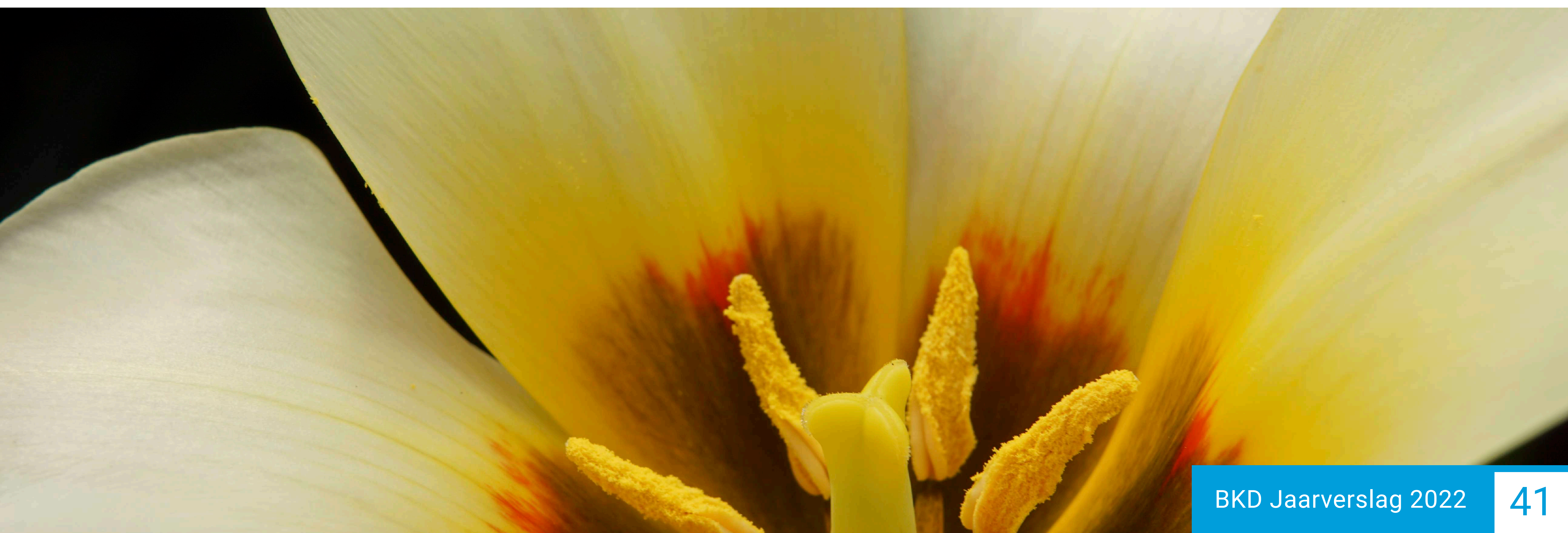
Naar aanleiding van een externe evaluatie heeft het Ministerie van LNV in 2022 een start gemaakt met het doorvoeren van verbeteringen in het handavingsinstrumentarium kwaliteitswetgeving. Hiermee kan BKD haar handhavingstaken in de toekomst goed blijven uitvoeren.

6.6 Tuchtgerecht en voorzittersbeschikking

In 2022 zijn 17 zaken aan het Tuchtgerecht voorgelegd. Die zijn allen afgehandeld middels een voorzittersbeschikking. Er heeft geen zitting van het Tuchtgerecht plaatsgevonden. De overtredingen betroffen onder andere het verhandelen met een ondeugdelijk opgemaakte leveringsnota en het opplanten van daartoe niet goed-gekeurd materiaal.

Bij een behandeling middels een voorzittersbeschikking kan alleen een berisping en/of een boete van maximaal €225 opgelegd worden. Bij een behandeling ter zitting is de maximale boete €22.500. Verder zijn ter zitting de volgende maatregelen mogelijk: berisping, openbaarmaking van de uitspraak en verzwaard toezicht, ook in combinatie. De geldboete kan geheel of gedeeltelijk voorwaardelijk opgelegd worden.

BKD heeft in 2022 25 schriftelijke waarschuwingen verzonden. Het betrof onder andere opplant afbroei zonder toetsing, ondeugdelijke registratie, foutief gebruik plantenpaspoort, levering zonder geldig certificaat, geen AM-rooicontroles laten uitvoeren en levering zonder droge keuring.

07 FINANCIËN

7.1 Tarieven

De tarieven voor 2022 zijn gedifferentieerd vastgesteld met een gemiddelde indexatie over alle tarieven van 1,2%. In de begroting is rekening gehouden met groeien opzichte van 2021 in areaal en partijen en een krimp van het aantal bedrijven. Ten opzichte van 2021 namen de totale inkomsten toe met ruim 4%. De inkomsten 2022 komen 1,8% uit boven de begroting.

In de begroting 2022 is gerekend met stijging van personele lasten, onder andere op basis van de CAO verhoging van 2% per 1 juli. De werkelijke personeelskosten, inclusief inhuur van tijdelijke medewerkers, overstijgen in het boekjaar de begroting met 1,4%, ook door een hogere bezetting.

De overige kosten, met uitzondering van de directe keuringskosten, tonen over het algemeen een rustige ontwikkeling, te weten een toename van 1% ten opzichte van de begroting. Een uitzondering op dit beeld betreft de inkoopkosten van verbruiksmaterialen voor het keuringswerk, met name in het laboratorium. BKD zag zich in de loop van het jaar geconfronteerd met grote prijsstijgingen. Deze kosten kwamen 14% boven begroting uit.

7.2 Rekening van baten en lasten 2022: vergelijking met 2021

De realisatie over boekjaar 2022 toont een negatief saldo van € 78.000. In 2021 bedroeg het saldo boekjaar € 185.000 positief.

7.2.1 Baten

In 2022 bedragen de inkomsten € 10.389.000. Dit is € 439.000 (4,4%) hoger ten opzichte van 2021. De inkomsten uit de reguliere keurings-taken stijgen met € 483.000 (5,8%). De belangrijkste activiteiten van BKD ontwikkelden zich als volgt:

Laboratoriumtoetsen dalen € 90.000 (3,2%): de wettelijke toetsen nemen € 6.000 af en de verzoektoetsen € 84.000. De inkomsten uit registratie stijgen € 239.000 (8,6%). De buitendienstactiviteiten groeien € 256.000 (6,6%), als volgt gespecificeerd: Opplantmonsters: +/- € 102.000; veldkeuringen en bemonstering: +/- € 136.000. De exportkeuringen dalen € 51.000.

Net als in 2021 heeft BKD subsidie ontvangen van het ministerie van LNV ter compensatie van de kosten die verband houden met de Wet Open Overheid (WOO). In 2023 bedraagt de tegemoetkoming € 8.000.

7.2.2 Lasten

De lasten uit gewone bedrijfsvoering stijgen € 702.000 ten opzichte van 2021.

De grootste stijgingen betreffen: personele lasten € 416.000 (6,2%); keuringskosten € 130.000 (12%) en algemene kosten, zoals huisvesting, administratie, overige personeelskosten (opleiding) en kosten voor accountants, adviezen en audits € 152.000.

In de opleidingskosten is met name het inhaalprogramma zichtbaar, waar veel opleidingen in de corona-jaren gepauzeerd waren. Deze post is € 93.000 hoger dan in 2021. ICT kosten (exclusief personeel) zijn € 41.000 hoger uitgekomen. De afschrijvingslasten dalen € 73.000. In 2022 heeft BKD € 4.200 aan negatieve rente betaald.

7.3 Rekening van baten en lasten 2022 vergelijking met de begroting

De realisatie van 2022 toont een negatief saldo van € 78.000, er was een sluitende begroting opgesteld.

7.3.1 Baten

Inkomsten uit reguliere keuringstaken zijn € 169.000 (2,0%) hoger dan begroot. Lagere inkomsten worden gerealiseerd met laboratoriumtoetsen, namelijk € 37.000 onder begroting. De wettelijke toetsen waren € 15.000 boven begroting, de inkomsten uit verzoektoetsen € 51.000 lager dan begroot. Inkomsten uit registratie waren € 127.000 meer dan begroot, met name door een groter areaal.

De buitendienstactiviteiten komen € 34.000 boven begroting uit, met als grootste post de exportkeuringen, die een stijging van € 66.000 laten zien. Door het uitblijven van bezoeken buitenlandse inspecteurs in 2022 is deze bate € 37.000 onder begroting uitgekomen.

7.3.2 Lasten

Lasten uit gewone bedrijfsvoering stijgen € 267.000 ten opzichte van wat begroot is. De personele lasten zijn € 97.000 boven begroting. De uitgaven voor tijdelijk personeel zijn € 135.000 hoger uitgekomen. Daar staan lagere kosten voor vast personeel van € 38.000 tegenover. De grootste toename voor inhuur was in het laboratorium voor € 108.000, waar tegenover een besparing op vast personeel staat van € 77.000.

De algemene kosten, zoals huisvesting, administratie, overige personeelskosten (opleiding) en kosten voor accountants, adviezen en audits komen in 2022 € 21.000 uit boven begroting. Directe kosten voor keuringen zijn € 149.000 (14%) hoger dan begroot, voornamelijk als gevolg van sterk gestegen inkooprijzen. Afschrijvingen blijven € 36.000 achter wegens uitgestelde investeringen.

7.4 Balans per 31 december 2022

De liquide middelen namen in 2022 af met € 492.000. De waarde van de voorraad steeg in 2022 met € 179.000, de kortlopende vorderingen, waaronder het debiteurensaldo, is gelijk aan vorig jaar. De kortlopende schulden, waaronder leveranciers, stijgen met € 85.000.

De liquiditeit uitgedrukt in de ratio van vlottende activa (zonder voorraad) in verhouding tot de kortlopende verplichtingen, is in 2022 gedaald van 1,74 naar 1,26. De Egalisatiereserves bedragen op balansdatum 2022 € 4.524.000 tegen € 4.525.000 een jaar eerder.

7.5 Investerings

In 2022 heeft BKD geïnvesteerd in onder anderen ICT – en laboratorium apparatuur en MijnBKD.

In 2022 is in totaal voor € 416.000 geïnvesteerd in software ten behoeve van MijnBKD, met name de KeurenApp. Er zijn in 2022 geen andere modules opgeleverd of in gebruik genomen.

In 2022 is voor € 207.000 geïnvesteerd in materiële vaste activa, waaronder ICT – hardware voor € 128.000, meubilair € 26.000 en laboratoriumapparatuur € 23.000. In totaal is voor € 622.000 uit eigen middelen geïnvesteerd. De totale investeringsbegroting voor 2022 bedroeg € 818.000.

Per 31 juli 2018 heeft BKD haar vastgoed geherwaardeerd waarbij de waardering van de opstallen nu tegen actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Het huidige kantoorgebouw annex laboratorium is in 1982 om niet verkregen. Met ingang van 1 augustus 2018 wordt op basis van de nieuwe waardering afgeschreven en wordt de afschrijvingslast in de tarieven opgenomen ten behoeve van toekomstige vervangingsinvesteringen in huisvesting. Er is een wettelijke reserve gevormd voor de herwaardering.

7.6 Balans

BALANS PER 31 DECEMBER (NA SALDOVERDELING)				
Activa (in euro's)	2022		2021	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	1.289.141		970.136	
Materiële vaste activa	6.715.392		6.883.617	
Financiële vaste activa	2.309.977		2.191.591	
		10.314.510		10.045.344
Vlottende activa				
Vorraden	574.999		395.603	
Vorderingen	903.469		903.943	
		1.478.468		1.299.546
Geldmiddelen		796.178		1.288.381
Totaal activa		12.589.156		12.633.271

Passiva (in euro's)	2022		2021	
Vrije reserves		4.523.865		4.524.744
Bestemingsfonds Tuchtgerecht		26.975		19.900
Wettelijke reserves		2.308.030		2.392.636
Voorzieningen		686.994		667.755
Langlopend vreemd vermogen		3.696.667		3.766.667
Kortlopende schulden		1.346.625		1.261.569
Totaal passiva		12.589.156		12.633.271

7.7 Begroting 2023

Voor 2023 heeft BKD een sluitende begroting opgesteld. De tarieven worden met 3,75% geïndexeerd.

De begroting is in een onzekere tijd opgesteld. Onduidelijk was, en is nog steeds, in welke mate de onzekere tijd invloed heeft op de te planten arealen en de export in 2023. Daarnaast was ten tijde van het opstellen van de begroting sprake van uitzonderlijk hoge eisen vanuit de vakbewegingen voor nieuwe CAO's. BKD volgt de CAO open teelten, waarbij per 1 maart 2023 een nieuwe CAO moet worden vastgesteld. Verder heeft BKD te maken met soms zeer hoge prijsstijgingen, met name voor laboratoriummaterialen.

Prijsstijgingen zijn niet te voorkomen om de gewenste dienstverlening te blijven leveren. Wel heeft het bestuur gevraagd een visie te ontwikkelen voor het dempen van toekomstige kostenstijgingen voor de aangesloten bedrijven. Met het oog kostendemping wordt ook gekeken naar de erkenningsregelingen, waarbij meer verantwoordelijkheid bij de bedrijven komt te liggen.

De energiecrisis heeft Nederland in 2022 in haar greep gehouden. Prijzen rezen de pan uit, wat voor veel personen en bedrijven veel impact heeft (gehad). Ook in de bollensector is dit te zien geweest, met name in de afbroei en bewaring heeft dit de kosten doen stijgen.

BKD heeft hiervan gelukkig minder effect ondervonden. Net voordat de crisis begon, heeft BKD per 1 januari 2022 een nieuw vijfjarig energiecontract met vaste, acceptabele tarieven afgesloten voor de levering van gas en elektriciteit. Daarnaast heeft BKD sinds de nieuwbouw van het laboratorium een groot aantal zonnepanelen en een warmtepomp, wat het verbruik van elektriciteit en gas drukt. Desalniettemin blijft het ook voor BKD in deze tijden zaak om verbruik in de gaten te houden. Voor zowel elektriciteit, als gas is BKD overgestapt op een slimme meter. Hierdoor is het verbruik makkelijker en sneller te controleren en aan te passen. Daarnaast kan onder het vernieuwde contract het verbruik beter online gemonitord worden, via een digitale omgeving van de leverancier.

Naast de eerdergenoemde verduurzamingsmaatregelen, zoals de zonnepanelen en warmtepomp, kijkt BKD continu naar verbetering op het gebied van energie verbruik. Zo is ook met renovatie van de kantine, die in 2022 plaats heeft gevonden, gekozen voor energiezuinige en duurzame oplossingen. Daarnaast heeft het oude meubilair uit de kantine een tweede leven gekregen in een opvanglocatie voor Oekrainers. Eind 2022 is ook begonnen met een plan voor extra opslagruimte op het terrein, waar ook rekening gehouden zal worden met verduurzaming.

Dat BKD al langere tijd met verduurzaming bezig is, heeft vruchten afgeworpen. Per 1 januari 2023 moet ieder kantoorgebouw in Nederland minimaal energielabel C hebben en per 1 januari 2030 wordt energielabel A verplicht. Begin 2022 heeft BKD opdracht gegeven tot het samenstellen van een energielabel voor de huisvesting aan de Zwartelaan in Lisse. Het gebouw heeft het energielabel A gekregen en is daarmee toekomstbestendig en voldoet in ieder geval voor de komende tien jaar aan de gestelde verplichtingen.

Energielabel utiliteitsbouw	Registratienummer	Datum registratie	Geldig tot	Status
	666355617	05-04-2022	21-03-2032	Definitief

Dit gebouw
heeft energielabel **A**

Dit jaarverslag is een uitgave van
BKD Bloembollenkeuringsdienst